

Ушэтынхэм язэхэщэн фэгъэхьыгъагъ

УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэ кызыэриуагъэмкӀэ, 2014-рэ илъэсым зыкӀ кӀэралыгъо ушэтынхэр тикӀэралыгъо щыпсэурэ нэбгырэ мин 750-рэ фэдизмэ атыщт, ахэм ащыщэу мин 700-м мыгъэ еджаплэр къаухы. Ушэтынхэр зыщыкӀощтхэ чыплэ мини 6-м еху шӀолырхэм къащызӀауахыщтых. АпӀэрэу мыщ фэдэ шыкӀлэр кызыфагъэфедзэ яшӀэныгъэхэр аушэтыщтых Республикэу Кырымрэ Севастопольрэ якӀлэеджакӀохэм. Ащ даклоу ахэм хэдэнхэ амал ялэщт зыкӀ ушэтынхэр е ежъхэм ялӀгъэ ушэтынхэр атынхэу. Нэужым цыкӀу-цыкӀузэ Урысыем шагъэнэфэгъэ шапхӀэхэм атыхабыщтых.

— ЗыкӀ кӀэралыгъо ушэтынхэм тикӀлэеджакӀохэр ясагъэх, шӀэныгъэу алӀкӀлӀхэр къагъэшпыпкӀэжыныхэмкӀэ ащ амалышӀухэр къаретых. Ау ащ даклоу гумӀкӀыгъохэри, щыкӀагъэхэри зэрэщылӀэхэр дӀгъоу кыдгурӀо, ахэр дӀгъэзыжы-

Урысые Федерацием и Премьер-министрӀу Дмитрий Медведевым зери-щӀгъэ видеоконференциеу тыгъуасэ щылагъэр зыфэгъэхьыгъагъэр зыкӀ кӀэралыгъо ушэтынхэм язэхэщэн шӀолырхэр зэрэфэхьазырхэр ары. Ащ хэлэжыагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан.

гъэнхэр зӀкӀэми типшӀэрыл шхъаӀ. ГушыӀэм пае, 2013-рэ илъэсым мы лъэныкъомкӀэ хэбзегъуцугъэр пчӀагъэрэ аукуагъэу кыхагъэщыгъ. Ушэтынхэр рамыгъажьэхэзэ гъэцӀкӀэнхэр зыдӀлӀ пакетхэр зедӀххэу, кӀлӀэеджакӀохэм мобильнэ телефонхэр, Интернетым иамапхэр кызыфагъэфедӀхэу кыхэкӀыгъ. Ащ фэдэ тапӀкӀэ къэмыхъуным тыналӀ тедгъэтын фае. Ежъ ныбжыкӀлӀэхэми къагурылон фаер зы — шыпкыагъэ хэмылӀэу узекӀуагъ, ушэтынхэр дӀгъоу птыгъэх, ау нэужым а шӀэныгъэхэр къэбгъэшпыпкӀэжыныхэ фаеба? Мыгъэрэ зыкӀ кӀэралыгъо ушэтынхэр зэрэзэхӀэхэрэм шӀолырхэм япащэхэм анаӀэ тырагъэтынэу закыфӀэсгъазэ, —

кылуагъ Дмитрий Медведевым.

Гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрэ ясистемэ лыплӀгъэжыныхэмкӀэ Урысыем и Федеральнэ кылыкӀу ипащэу Сергей Кравцовым лӀфтхьабзэм хӀлажъхэрэр зэрэщыгъэзӀагъэхэмкӀэ, 2014-рэ илъэсым ушэтынхэр зэратырэ шыкӀлэр къэнэжыщт, ау кӀлӀэеджакӀохэм шӀэныгъэу алӀкӀлӀхэм шыпкыагъэ хӀлӀэу уасэ афӀшылӀгъэным пае шапхӀэхэр нахъ агъӀлӀыщтых, шыкӀакӀлӀхэр кыхэхьащтых.

2013-рэ илъэсым щылӀгъэ

ушэтынхэм язэфэхьысыжъхэм кызырагъӀгъэуагъэмкӀэ, дӀгъоу ушэтынхэр зыкӀугъэ ныбжыкӀлӀхэм баллӀу къахыгъэхэр нахъ макӀэ афӀшылӀхэу, ащ даклоу дӀэу зытхыгъэхэм, зэрӀхъугъэр умышӀӀу, балл инхэр къахыгъэхэу кыхэкӀыгъ. Ащ фэдэ «щысэ» къэзыгъӀлӀгъэжыгъэ шӀолырхэм пшӀэдӀкӀыжъ зэрахыщтыр С. Кравцовым агу кыгъэкӀыжыгъ.

— Ушэтынхэм пӀшӀорыгъэ-шӀӀэу зафагъэхьазырын амал кӀлӀэеджакӀохэм ялагъ. 2013-рэ

илъэсым кыщегъэжыагъэу пред-мет пӀпчъ хэтыщт упчӀлӀхэм афӀдӀхэр федеральнэ инсти-тутым исайт кыхьагъэх. Ащ амалӀу кытыхэрэр зыгъэфедӀагъэхэм ушэтынхэр нахъ псынклӀу зэратыщтым щӀч хӀлӀӀ, — кылуагъ Сергей Кравцовым зэфэхьысыжъхэр кышӀылхэзэ.

ЖъоныгъуакӀэм и 26-м зыкӀ кӀэралыгъо ушэтынхэр атынхэу рагъэжъэщт. ШапхӀэу щылӀхэр амыукъонхэм мыгъэ пхьашӀу лыплӀлӀхэу ары зэрагъэнафӀэр, ушэтынхэр зыщыкӀощтхэ чыплӀ пстӀэуми видеокамерэхэр, детекторхэр ачӀлӀыщтых, джащ фэдэу обще-ственнэ лыплӀаӀохэм япчъа-гъи хӀпшылӀкӀу хагъэхьощт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Тигъэзетеджэ лъапӀлӀхэр!

2014-рэ илъэсым иятӀонӀэрэ илъэсныкӀо кӀэтхӀгъу уахӀтӀэр макӀо. Урысыем и ПочтӀэ икӀутамӀэу АР-м щылӀэм кышылӀгъэ кӀэтхӀаплӀхэр шӀугу къэтӀгъэкӀыжыых:

52161-рэ индекс зилӀэмкӀэ — **сомӀэ 892-рэ чапыч 62-рэ** (гъэзетыр тхьамафӀэм тфӀэ кыдӀэкӀы).

B2161-рэ индекс зилӀэмкӀэ — **сомӀэ 884-рэ чапыч 92-рэ.**

52162-рэ индекс зилӀэмкӀэ — **сомӀэ 874-рэ чапыч 50-рэ.**

14289-рэ индекс зилӀэмкӀэ — **сомӀэ 260-рэ чапыч 46-рэ** (гъэзетыр тхьамафӀэм зӀ, бӀрӀэскӀэхӀо мафӀэм, телепрограммӀэр игъусӀу кыдӀэкӀы).

МыекъуапӀэ дӀт организациехэм **экземплӀар 15-м** кышчымыкӀлӀу кыратхыкӀымӀэ, зы экземплӀарым ыосӀщтыр **сомӀэ 200**. Ащ редакцием кӀегъатхӀэх ыкӀи афӀешъжы. «Адыгея-Интерсвязь» зыфилорӀэ организацием ицаплӀлӀхэу МыекъуапӀэ дӀтхэм илъэсныкъомкӀэ кӀэтхӀаплӀу щырялагъэр — **соми 150-р** — къэнэжы. Гъэзетыр кызыщыратхыкӀырӀэ киоскым ежъ-ежыӀрӀу чӀахыжы. ГъэзетӀу «Адыгэ макъэм» иредакцие дӀжъ щыт киоскым **соми 150-кӀэ** тигъэзет шӀушыкӀлӀтхэн шӀулӀэкӀыщт.

ШъуналӀ тешъотӀгъадзӀ!

ЖъоныгъуакӀэм и 15-м кыщегъэжыагъэу **и 31-м нӀс** «Урысые ПочтӀэм» акцие зӀхӀӀӀ. А уахӀтӀэм кыкӀоцӀ тигъэзет кызытхыкӀыхэрэм шӀухьафтынхэр почтӀэм къафигъэшъошӀӀ.

Редакциер

Шъусагъ!

Адыгэ Республикэм ошхӀу кышщӀхы-гъэхэм ыкӀи джыри кызырӀэщӀхыщтым къахӀкӀлӀу жъоныгъуакӀэм и 21-м чӀщым кыщегъэжыагъэу жъоныгъуакӀэм и 22-м ыкӀлӀэм нӀс псы-хӀохэм адӀт псым зыкыӀлӀэтын ылӀэкӀыщт.

ЗӀренӀгъухэрэмкӀэ, муниципальнӀэ образованиехэм ячӀыплӀ иуагъэхэм, псыхӀохэм къапӀлӀгъэ псӀупӀлӀхэм псыр къакӀлӀон, джащ фэдэу гъоухэм псыр къатӀлӀӀӀдӀӀ, нӀпкӀхэм къадӀ-кӀын, цыфхэм ящылӀэныгъӀкӀэ анахъ кызыфагъэфедӀэр псӀ-уалӀӀэхэм ялӀофшӀлӀн зӀщыкъон ылӀэкӀыщт.

ОшӀӀ-дэмышӀӀэ йофхэмкӀэ ГъӀлорышӀаплӀэм и ГупчӀэ пресс-кыулыкӀу А. П. ПОЛОЗЮК

Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ яхэбзэухъумэкӀо къулыкъухэм ялыкӀохэм язэлукӀэ Краснодар щыкӀуагъ

Краснодар краим ипрокурорэу Леонид Коржинек зерищэгъэ зэлукӀэм Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ хабзэр къащыдэлъытэгъэным, лъэпкӀэ зэфыщытыкӀэхэр ащыгъэтэрэзыгъэнхэм, лъэпкӀэ джэ-гъогъуныгъэр зылъэпсэ зэшӀо-нэныгъэхэр къэмыгъэхуыгъэнхэм япхыгъэ лӀофыгъохэм щатегушылагъэх.

Адыгэ Республикэм ыцӀэкӀэ зэлукӀэм хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэу КъумлӀыл Мурат, АР-м ипрокурорэу Василий Пословскэр, Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кӀоцӀ лӀофхэмкӀэ иминистрэу игуадзэу БрантӀ Мурадин. Краснодар краим игубернатор иапэрэ гуадзэу Хьатыу Джамболэт, Урысыем хэгъэгъу кӀоцӀ лӀофхэмкӀэ и Министрствэ Краснодар краимкӀэ и ГъэлорышлӀпӀэ шъхьалэ ипашэу Владимир Вивескэр, Урысыем и Следственнэ комитет Краснодар краимкӀэ и Следственнэ гъэлорышлӀпӀэ ипашэу Вадим Бугаенкэр, Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ яхэбзэухъумэкӀо къулыкъухэм янэмыкӀ пашэхэр, прокурорхэр, Урысые Федерацием ишӀолъыркхэм къапӀулъ чыпӀлэхэм хэгъэгъу кӀоцӀ лӀофхэмкӀэ ячӀыпӀэ къулыкъухэм ялӀшъхьэтхэр зэлукӀэм хэлэжъагъэх.

Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ къапӀулъ чыпӀлэхэм лъэпкӀэ лӀофхэр зыпкӀ ащигъэгъуогъэнхэм тегъэгъыгъэх политикэр зехъэгъэнымкӀэ, ныбжьыкӀэхэр экстремизмэмрэ терроризмэмрэ ахэщэгъэ мыхъунымкӀэ хэбзэухъумэкӀо къулыкъухэмрэ гъэцӀэкӀлӀо хабзэмрэ чыпӀлэ зыгъэлорышлӀжъынымкӀэ къулыкъухэм ыкӀи лъэпкӀэ культурнэ объединенихэм зепхыныгъэ пытэ адырӀлэн зэрэфаем зэлукӀэм шытегушылагъэх.

ЗэлукӀэм хэлэжъагъэхэм зэрэхагъэунэфыкӀыгъэмкӀэ, хабзэмрэ хэбзэухъумэкӀо къулыкъухэмрэ япшъэрлӀ шъхьалэхэм зэу ащыщ экстремизмэм, лъэпкӀэ, дин джэгъогъуныгъэм ягъогупӀэ ныбжьыкӀыгъэныр. Ащ пӀае зэгъунэгъу шӀолъыркхэм ренэу зепхыныгъэ пытэ зедырялэн фӀае.

ЗэлукӀэм унашӀо щашыгъ бзэджэшлагъэхэм апӀшӀуекӀо-гъэнымкӀэ пӀшлорыгъэш лӀофхьабзэу зерахъэхэр агъэлъ-шынэу, динхэм, лъэпкӀэ объединенихэм ялыкӀохэр ахэм къахагъэлэжъэнхэу, экстремизмэр аумысызэ, къыткӀэхуыкхэр ныбжьыкӀэхэм япӀун аналэ нах тырагъэтынэу.

2014-рэ илэсым жьоныгъуаклэм и 11-м ичэщ шхӀлӀэу «Мастер пилота» зыфилорэм щызэ-рахъэгъэ бзэджэшлагъэу Адыгэ Республикэм щыщ кӀалэу илэс 26-рэ зыныбжыыр зыхэкӀодагъэм фэгъэхьыгъэ уголовнэ лӀофым изэхэфын зэрэкӀорэм мыщ шыхӀплӀагъэх.

Бзэджэшлагъэ зезыхьагъэкӀэ зэгъуафэхэрэм ащыщхэр къаубытыгъэх, ащ лъапсэу илагъэр зэхафыгъ. Зэхэсыгъом зэрэ-щыхагъэунэфыкӀыгъэмкӀэ, бзэджэшлагъэр зерахъаныр къызы-хэкӀыгъэр икӀоу агъэунэфыгъ. Мы лӀофым изэхэфын зэрэкӀорэм хэбзэухъумэкӀо къулыкъухэм япашэхэм ашъхьэкӀэ аналэ тырагъэтышт. Зэхэсыгъом унашӀо щаштагъ мы уголовнэ лӀофым изэхэфын зэрэкӀорэмкӀэ ренэу цыфхэм макъэ арагъэлунэу. Краим ипрокурор зэлукӀэм хэлэжъагъэхэм аналэ ты-раригъэдзагъ бзэджэшлагъэу къэхурэ пӀпчъ фэгъэхьыгъэ къэбархэр игъом ыкӀи икӀоу къэбар жьугъэм иамалхэм къащыгъэлъэгъогъэн зэрэфаем.

Ведомствэ зэфшъхьафхэм язэдэлэжъэныгъэ гъэлъэшыгъэ-нымкӀэ, экстремизмэ нэшанэ зыхӀлӀ бзэджэшлагъэхэр къы-хэгъэщыгъэнхэмкӀэ ыкӀи ахэм ягъогупӀэ ныбжьыкӀыгъэнымкӀэ пӀшлорыгъэш лӀофхьабзэу зерахъащхэр зэлукӀэм щырахъу-хьагъэх.

ЖЪОНЫГЪУАКӀЭМ И 27-р — УРЫСЫЕМ ИТ ТХЫЛЪЕДЖАПӀЭХЭМ Я МАФ

Сэнэжъат лӀпӀлэсагъэмкӀэ зэнэкъокъуштых

ШэнышӀу зэрэхуыгъэу, непэ, жьоныгъуаклэм и 23-м, АР-м культурэмкӀэ и Министрствэрэ ЛъэпкӀэ тхылъеджапӀэмрэ кӀэ-щакӀо зыфэхуыгъэхэ зэнэкъо-къоу «Илэсым тхылъеджапӀэм илӀофшӀлэхэм анах дэгъу» зы-филорэр МыекъуапӀэ шыкӀошт. Ар мы культурэ лэжъапӀэ пчъ-гъэмэ ялӀофшӀлэн шӀуагъэ къа-тэу зэрэзэхашӀэр, ащкӀэ шы-кӀэ-амалэу алӀкӀлэхэр къыри-лӀотыкӀлэу гъэпсыгъэшт.

2014-рэ илэсым щыӀлӀшт зэнэкъокъум Адыгеим ит гупчэ ыкӀи кӀлэлъцыкӀу тхылъеджа-пӀлэхэу ныбжьыкӀэ пӀуныгъэм зилӀах хэзылхьэхэрэм япа-щэхэр ыкӀи ахэм ягуадзэхэу,

мы лӀофыгъо иным изэшлӀохын зыпшӀэ ифэхэрэр хэлэжъэх. Ахэр нэбгыри 9 мэхуы: къалэу МыекъуапӀэ Ханскэ кӀлэлъ-цыкӀу тхылъеджапӀэм ипашӀэу Галина Бунаковар, Адыгэкъа-лӀкӀэ кӀлэлъцыкӀу гупчэ тхылъ-еджапӀэм ипашӀэу ЦыкӀу Эммэ, Джэджэ районимкӀэ Елена Микеринар, Кошхьаблэ рай-онимкӀэ Натырбье чыпӀлэ тхылъеджапӀэм илӀофшӀлэу На-талья Пятаковар, Красногвар-дейскэ районимкӀэ тхылъ-еджапӀэм ипашӀэу игуадзэу На-талья Дорот, МыекъопӀэ рай-онимкӀэ Каменномостскэ кӀлэлъ-цыкӀу тхылъеджапӀэм ипашӀэу Наталья Бездетнаяр, Тэхутэ-

мыкӀо районимкӀэ Ацумжы Заремэ, Теуцожь районимкӀэ кӀлэлъцыкӀу тхылъеджапӀэм ипашӀэу СтӀашӀу Аминэт, Шэ-уджэнхьаблэ районимкӀэ кӀлэлъ-цыкӀу тхылъеджапӀэм ипашӀэу Марьяна Керимовар хэлэжъэх.

Зэнэкъокъум зыщызыушэ-тыштхэм ашӀлэрэ лӀофым ыльэ-ныкӀо зэфэшъхьафхэмкӀэ жю-рим уасэ афиштышт. Дэгъу-мэ анах дэгъури, ащ бӀкӀэ ыуж къымынэхэрэри къэнэфэ-штых. МӀфӀкӀ-зэнэкъокъум ехыплӀгъэ тхыгъэ джыри тигъэ-зет къыхьащт.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

Лыхъужъныгъэу зэрихьагъэр зыщагъэгъупшэрэп

Хэгъэгъу зеошхор зауhyгъэр илэс 69-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхьыгъэу Андырхъое Хъусен ыцӀэ зыхьырэ му-зееу Шэуджэн районим ит къуаджэу Хьакурынэхьаб-лэ дэтым мӀфӀкӀ зэлукӀлэхэр шыкӀуагъэх.

Ахэм ахэлэжъагъэх АР-м гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрӀкӀэ иминистрэу Хьуажь Аминэт, «Единэ Россием» и «Гвардие ныбжьыкӀэ» ичӀыпӀэ къутамэ ипашӀэу Даур Анжел, Советскэ Союзым и Лыхъужь ила-хылхэр, къуаджэм щыщхэм-рэ ихьакӀлэхэмрэ.

ЛӀофхьабзэм къекӀоллагъэхэм музеем къыщакӀлухьагъ, сау-гъэтым къэгъагъэхэр кӀлэралъ-хьагъэх.

Мемориальнэ музееир 1973-рэ илэсым къызэлӀахыгъагъ.

Андырхъое Хъусен ищыӀэныгъэ, итворчествэ, илӀыхъужъныгъэ ехыплӀгъэ тхыгъэ 500-м еху музеем чӀлӀ.

— Шэуджэн районим иадми-нистрации, ащ щыпсӀэхэрэм, музеем лӀоф щызышӀлэхэрэм якъуаджэу щыщ кӀалэм лыхъужъныгъэу зэрихьагъэр зэ-ращымыгъупшэрэм пӀае лъэшэу тафӀраз, — елӀо Андырхъое Хъусен илахылӀэу КӀоэ Рим-мэ. — 1941-рэ илэсым Ук-раинэм и Ворошиловградскэ хэку ит псӀупӀэу Дьяково дэжэ Андырхъуае ыпсэ щигъэтыл-лыгъ. Ащ тицӀыфхэм щызэра-хьэгъэ лыхъужъныгъэр непэ зыщыдгъэгъупшэнэу зэралорэр зызэхэтхыкӀэ, лъэшэу тыгу къе-о.

(Тикорр.).

Заом итхьамыкӀагъо гум икӀырӀэп

ПэнэжыкӀуае игупчэ укыкӀлэу паркым узыдахь-кӀэ, апэ узылукӀлэрэ саугъэтым мырзэуштӀэу тетхагъ: «Кавказ заом илӀэхъан адыгэ чыгур къэзыухъумагъэхэм, зыпсэ зыгъэтыллыгъэхэм ямыжъосын». Жьоныгъуаклэм и 21-м, Кавказ заом хэкӀодагъэхэр агу къызщагъэкӀыжырэ шыгъо шӀлӀжэ мафэм, илӀэс къэс мы чыпӀлэм цыфыбэ къекӀуалӀэ.

ЛъэпкӀэгъэкӀод заом фэгъэ-хыгъэ лӀофхьабзэр зэрэ-рэкӀокӀырэр зеджэшлӀэнэу пчӀ-дыкӀым нах пӀасэу а чыпӀлэм тӀэри текӀоллагъ. Адыгэ шу-хэм ясурӀтхэр зытешыхьэгъэ мыжъосын шӀуцӀлӀшхом къыб-гъодӀтых лъэпкӀэ шӀуашэхэр зыщыгъэх шӀэозжыемрэ пшӀэ-шӀэжъыемрэ. ТӀлӀэгъух къуа-джэм инахыжъхэм ащыщхэри. ШӀлӀхэу тӀлӀэгъугъэ шыгъо-

шӀлӀжэ мафэм хэлэжъэштхэр зӀкӀлӀуж итхэу къызэрӀкӀохэрэр. ПсӀтэуми апэ итыгъэх Пэнэжы-кӀоуе гурыт еджапӀлэм икӀлӀэ-еджакӀохэр, район админист-рацием, народнэ депутатхэм я Совет япашӀэхэр, лӀофшӀлӀпӀэ зэфэшъхьафхэм ялыкӀохэр. ТӀлӀэгъух Гъобэкъуае, Джэджэ-хьаблэ, ОчӀпшые, ПшыкӀуй-хьаблэ, НӀчэрэзые, Аскъэлае, нэмыкӀхэми къарыкӀыгъэхэр.

Шыгъо-шӀлӀжэ зэхахьэр къы-зэлӀуихыгъ ыкӀи зэрищагъ Пэ-нэжыкӀоуе чыпӀлэ псӀупӀлэм ипашӀэу КушӀу Аслъан. Ащ ипӀублэ псалӀэ кӀлӀкӀлэу къы-щылӀуагъ Кавказ заом тхьа-мыкӀагъоу къытфыхыгъэр, адыгэ лъэпкӀыр итӀкӀухьагъэ ащ зэришӀыгъэр, къэралыгъо 50-м ехъумэ тилӀлӀпкӀэгъухэр зэращыпсӀухэрэр, абзэ зэра-шӀокӀодырэр, нэмыкӀ лъэпкӀ-хэм зэрахэткӀлухьэхэрэр.

— Шам щыхурэр шӀошӀлэ, Тыркуем адыгэ миллионитф исэу ало. Тыдэ щыӀэ адыги зыпаплӀэрэр, зыщыгъыгъэрэр тӀэри, Урысыем щыӀэ ячӀыгужь ары. Тэ республикэ тӀл, тыб-зэ — къэралыгъуабз, шъхьа-фитӀэу тӀпсэу, тӀлажъэ. Арышъ,

шӀлӀжэ тӀлӀэу, тӀадыгэ шӀэн-хэбзэ дӀахэхэр къӀтӀухъумэхэзэ, Уры-сые къэралыгъошхоу тызӀэры-сым рӀхъатныгъэ, мамырныгъэ илӀыным, ар нахъ бай, кӀоцӀлӀ-шхо зэрӀтшӀыштым тыфӀлӀэжъэн амал тӀлӀэнэу, зауи бани ты-мылӀэгъужыныу сышӀуфӀлӀало, — къылуагъ ащ.

Джащ фӀэдэу шыгъо-шӀлӀжэ зэхахьэм къыщыгушылагъэх, адыгэм а заом тхьамыкӀлӀэгъо-шхоу къыфыхыгъэр зыщамыгъэ-гъупшэнэу, тапӀкӀэ ащ фӀэдэ бӀлахъ къытӀамыхуӀлӀжыным фӀшӀ акъылыгъэ хэлӀэу тып-сӀунэу, тиныбжьыкӀлэхэм гъэ-сэныгъэ дэгъу ядгъэгъотынэу, Урысыем ицыф пӀэрытхэм яса-тырэ хэтынхэу, зӀкӀошныгъэр гъӀпытӀгъэным хэти фӀлӀӀыкӀы-

штыр хишӀыхъанэу къяджагъэх Теуцожь районим иадминист-рации ипашӀэу ХьачмамыкӀо Азэмат, нахыжъхэм я Советэу Адыгэ Республикэм и Лышхьэ дӀэжэ щызэхэщагъэм хэтэу ЕхъулӀэ ПшымафӀ, лӀофшӀлӀным иветеранэу ЖакӀэмыкӀо Ас-кӀэр.

ПэнэжыкӀуае иефӀндэу Нэныжэ ДжанчӀэрые зэхахьэм къыщыгушылагъ ыкӀи ащ хэлэ-жъагъэхэм дыухъэ къаригъэ-хыгъ, лъэпкӀым ишъхьафит-ныгъэ фӀшӀ зыпсэ зыгъэтыл-лыгъэхэм джэнэтыр къариты-нэу Тхьэм ригъӀлӀӀэгъуагъ.

Нэужым лӀофхьабзэм къе-кӀоллагъэхэм къэгъагъэхэр са-угъэтым кӀлэралъхьагъэх.

НӀХӀЭЕ Рэмзэан.

Гьогухэр агъэтэрэзых

Тигьээт кызыритыггагъуу, асфальт зытель гьогухам язытеткIэ Адыгеир шьольыритф анахь дэгъухэм ясатырхэм ахэхьагъ. Тиреспубликэ нэмыкIэу, аналитическэ агентствэу «Интеррейтинг» зыфилорэм итхспертхэм Белгородскэ, Московскэ хэкухэри, Республикэу Темыр Осетиер-Аланиери мы лъэ-ныкъомкIэ дэгъоу зилоф зэпыфэхэрэм ахалытагъэх.

ГъэрэкӀ лъэмыджитӀу — Теуцожь районимкӀэ псыхъоу Псэкъупсэрэ Мыекъопэ районимкӀэ Шхъэгущэрэ атыралъхъагъэхэр республикэм шагъэфедэхэ хъугъэ. Гъогу километрэм илыгынрэ игъэзкӀэжъынрэ ахъщэ тырагъэкӀодэштхэмкӀэ шапхъэхэм Адыгеим шахъхуагъ.

Алексей Корешкиным кы-
зэрилуагэмкӀэ, республикэм
игъогуш хъызмэтхэм гъэхьагъэ
хэлъэу лоф ызыгъашӀэрэр яло-
фыгъохэр АР-м иминистрэхэм
я Кабинет кызырэгъурылорэр
ары. ГъогухэмкӀэ фондыв
имылькы зэрэщытӀэу гъогухэм
ялыгын пӀэуагъахъэ. Ау Урысые
Федерацием инэмькӀ шольтыр-
хэм фондыв имылькы нэмькӀ
гухӀэхэмкӀэ къащызфагъэфе-
дзу урехъылӀэ. Адыгеим ащ
фэдэ шысэхэр щытлъэгъурӀэ,
мы лъэныкъом мылыкоу кы-
фатӀупшырэм хэхъо зыпыт.

Гюгу хызмэтым гъэхьагъ-хэр езыгъэшыхэрэм ащыщыккэ подряднэ организациеху Мыеккыпэ Гюгуш гъэорышлэлэу N 3-мрэ Шэуджэнхэблэ гюгуш-гъэцэккэжэккэ гъэорышлэлэмрэ. Мы предприятиехэр непэ Крас-

нодар краим ийгоуш органи-
зации пэрытхэм янэкьокьун-
хэ альэкьышт. Федеральнэ
хэбзэгьэуцугэм диштэу ахэр
зэнэкьокьухэмрэ аукционхэм-
рэ ащатеклох, ялоф дэгьоу ыки
псынкйэу агьэцаклэ. Ахэр тех-
никэкки, милькуки дэгьоу зэ-
тегьэпсыхагьэх, лэкьыб хэгьэ-
гухэм кьащидэгьэкьырэ техникэу
чыр зэратьырэр, асфальт зэ-
рэтыральхэрэр кьызфагьэфедэ,
асфальт-бетоныш заводхэри
ялэх. Илэлэсэнэгьэшхо зыхэлъ
специалистхэмрэ рабочехэмрэ
ахэм ащэлажьэх.

(Тикорр.).

НАРКОМАНИИ

Нахь пхъашэу пэуцужьыгъэн фæе

гээу семинар бэмьшлэу шы-
кыаг наркотикхэм ягээсеклон
лпылпээрэ Гэалорышлалэу АР-м
шылэм. Ащ кырагэблэггаггэх
псауныгээр кээххумэмгэнымклэ
кыулыкүм, наркодиспансерым,
АР-м хэггэгү клоц лофхэмклэ
и Министерствэ ялыкклохэр. Гэ-
лорышлалэм ипашэу Е. Н. Олей-
никовым ащ кыычишыгыгэ пса-
льэм кыызэрэцыхиггэщыгэмклэ,
«джырэ лъэхан зэрыггээхэр-
рэ хэбзэггэуцуггэм дэггэу кы-
зэхефы наркотикхэр хэбзэн-
чэу зыггээсеклохэрэм пшээдэ-
кыжжэу ахынэу шытыр. Ащ
даклоу, Урысыем шызэхашэрэ
кээралыгго антинаркотическэ
системэм кыышдылпытэггэн
фае пэшлорыггэшэ лофхыабзэ-
хэри, медицинэ ыкли зэтэггэ-

уцожьын программэхэри.

Семинарым пшэрылгъ шхьа-
лэу иэр врачым ымыгъэнэфэгъу
наркотикхэр е психотропнэ ве-
ществохэр зыгъэфедэхэрэм афэ-
гъэхыгъу хьыкумым унашбоу
ышыхэрэр гъэцэклагъэнхэм
хэбзэ ыкли нэмыкл къулыкъу
зэфэшэбьафхэр зэгъусэхэу зэ-
рэдэлэжьэштхэ шлыкълэхэр, амап-
хэр гъэнэфэгъэнхэр ары».

Шуушлэным пае кыхьэдгэ-
шын: **Урысыем щыпсэухэрэм**
ащыцэу ильэс кьэс нэбгырэ
мини 7 фэдиз наркотикхэм
арэлыкы. Ащ джыри кыхьэгэ-
хожыгыгэн пае наркотикым
«тетисхьагэхэм» япчьагэ на-
хьыбэ зэрэхьурэр, аныбжьхэмкI
ахэр лъэшэу зэрээзтекIхэрэр.
Арэу зэрэщытэ, икыгэ ильэ-
сым Адыгейм Iзээн Iофхьааб-
зэхэр зыдызэрахьагэхэр зэ-
кIэмкI нэбгырэ 29-рэ. Ау а
пчьагэмми нафэ кьэшI нар-
команхэу зызыгэхьужьы, псэ-
укIэ тэрэз зIлэ зышIоигьохэм
кьазэрэахьорэр.

Ипсауныгээ изытет емып-хыгъэу ренэу наркотикхэр зыгъэфедэрэ бэ шлэн, маклэ шлэн бэджджэшагъем кыффэкю. Илпэс квэс ахэм афэдэ бэджджэшагъэхэр зезыхьэгээ нэбгырэ мини 100 фэдиэмэ Урысыем пшъэдэ-кыжы щарагъэхы. Мы лъэхъаным хьапсхэм аджэсхэм яятфэ-нэрэ лэлпчэ бэджджэшагъэу зэ-рахьагъэр наркотикхэм япхыг. Мыщ фэдэ лъэхъаным кьэра-лпгъом, обществэм аклуачлэ зэхэлпэу аш лэуцужьыгэн фае.

Семинарлым хэлэжыагэхэм агэнэфагь тапэклэ лоф зэралэшт шыклэр ыкли лъэныкьо пэпчь фэгъээзэгъштхэр. Джащ фэдэу рахъуыагь наркотикхэм апэшуйеклогъэнымклэ АР-м икомиссие изэхсыгъо а лофыгъор къыхэлъхъэгъэнэу.

**Наркотикхэм ягъээсеклон
лъыплъэрэ федеральнэ къу-
лыкъум АР-мкIэ
и ГъэлорышланIэ
ипресс-къулыкъу.**

Уголовнэ Кодексми зэхоклы-
ныгээ фэхьугь. Ащ кыхэхэ-
гээ я 72.1-рэ статьям кызэрэ-
щилорэмклэ, хьапс зытыраль-
хьэгээ цыфым фэгэхьыгээу,
ар наркоманмэ, хьыкуымт уна-
шю ышлын ылэкьышт егээ-
зыгьэклэ ащ елээгьэн даеу

ыкйи медицинэ е социальнэ зэтегэузожыхнэр рагэклүнэу. Уголовнэ-процессуальнэ Кодекси, административнэ хэбзэ-укёсныгэхэм афэгэыхыгэ Кодекси зэхёкыныгэхэр афэхуугэх.

Мыхэм зэкIэми афэгъэхьы-

Тренеры **районным**
ицлыф гъэшлуагъ

Теуцожь районим
имызакъоу, респуб-
ликэм ичлыплабэхэми
дэгъоу ащашлэ
самбэмклэ тренер-
кIэлэгъаджэу Пэнэ-
жьыкыуае Iоф
щызышIэрэ KыкI
Ахьмэд. Кобл Якъубэ
мышь самбэмклэ
еджаплэу кыщы-
зэлуйхыгъагъэм ипа-
щэу 1977-рз илъэ-
сым кыщегъэжьа-
гъэу ар щэлажьэ.

Ащ кышыублагъэу Клык! Ахъмэд ыпшэ ифагъэр маклэп. Зипэщэ еджаплэм ищытху аригъэуагъ, клэлабэхэм спортыр шлу аригъэлъэгъугъ, адыгэгъэ-цыфыгъэ дэхэр, лэдэбэр, плыгъэ-пытагъэр, шыпкъагъэр ахэлъэу ыплугъэх. Ахэм ашыщыбэхэм самбэмклэ зэнэкыкыу зэфэшхьафхэм теклоныгъэхэр къаыдаыхыгъ, адыгэ лъэпкъым ыцлэ дахэклэ шарагъэуагъ.

Аш фэшыхыат КЫК! Ахымэд илофшлагьэхэм яфэшшошэ осэшхо кызэрафашыгьэр. Ахымэд апшээрэ категории зилэ тренер-клэлэзегьадж, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренер, Урысые Федерациэм гэсэнэгьэмклэ илофшлэ гьэшлуагь, Урысые Федерацием спортымрэ физическэ культурэмрэклэ иотличник, Адыгэ Республикэм и Парламентрэ шлэныгьэмрэ гэсэнэгьэмрэклэ и Министрствээрэ ящытху тхылхэр кьыратыгьэх.

Ахэм джыри бэмышлэу зы щытхьуцлэ
кӕхэхьуагъ. Кӕдӕ Ахьмэд ыныбжъ

ильэс 60 зыщыхуьгэм ехуылэу, ыб-
жыкълэхэм яплунклэ лофшлэгъэшхоу илэхэр
кыдалытэзэ, «Теуцожь районым ицъыф
гъэшлуагъ» зыфилорэ щытхуэцэр кы-
фагъэшшоагъ.

Теуцожь районим иадминистрације ипашэу Хьачмамыкьо Азэмастрэ районим инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Пчыхьалыкьо Аюбэрэ КлыкI Ахьмэд кьыфэгүшлэхэзэ, бэгъашлэ хьунэ, джыри гэхьэгъэшлэхуэри ышлынхэу кьыфэпалэхэзэ, щытхьуцIэр кьэзыушыхьатырэ тхылъыр бэмышлэу ратыжьыгь. Джащ фэдэу Ахьмэд кьыфэгүшлэуагэхэ, гушылэ фэбабэ кьыфалэуагь районим гьэсэнэгьэмкIэ игьэлорышланлэ ипашэу Ерэджубэкьо Адамэ, районим инароднэ депутатхэу СтIашэу Вячеславрэ Дзыбэ Хьамзэтрэ. Пэнэжыкьое чIыплэ коим ипашэу Кушэу Аслъани гушылэ зыраты кьылуагь КлыкI Ахьмэд юбилейлэ ехьуллэ «Пэнэжыкьуае ицIыф гьэшлэуагь» зыфилорэ щытхьуцIэр кьызээфавысгьэр.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Хъарыет анахь кӀэлэплӀу дэгъу

Анахь кӀэлэплӀу дэгъур кы- хъыгъэным фэгъэхьыгъэ зэ- нэкъокъу бэмышӀэу АдыгэкӀалэ щырекӀокыгъ. Ащ хэлэжъагъэх кӀалэм икӀэлэцӀыкӀу ыгъыплӀ- тфымэ ялыкӀохэр — «Дюй- мовочка» зыфилорэм илофшӀэу Фатима Кудрявцевар, «Васи- лекым» илыкӀоу ПэнэшӀу Хъа- рыет, «Жьогъожьыем» кы- кыгъэу Бэрэтэрэ Симэ, «Че- бурашкэм» музыкӀэр щызыгъэ- хьырэ Дыхъу Эммэ, кӀэлэцӀыкӀу ыгъыплӀэу «Пшысэ» зыцӀэм кыгъэкӀуагъэу Тхьагъэпсэу Сюзаннэ.

Цыф бэдэдэ кыизекӀуалэ- щтыгъэ зэнэкъокъур мэфитӀо рекӀокыгъ. А уахътэм нэгырэ пӀпчӀ илофшӀэнхэр зэрэзехи- цэрэр кыгъэлъэгъуагъ. МэфӀкӀ зэхыхъэм фэдэу рекӀокыгъэ зэнэкъокъум изэфэшӀыжын

кӀэлэ администрацием изал щырекӀокыгъ. Ащ хэлэжъагъэх АдыгэкӀалэ имэрэу Хъатэгъу Налбыйрэ кӀалэм гъэсэн- гъэмкӀэ игъэлорышӀаплӀэ ипашӀэу ТхьалӀ Махьмудэрэ.

ЛъэныкӀо зэфэшӀыафхэмкӀэ зэнэкъокъум пӀрытныгъэ щызы- убытыгъэ кӀэлэплӀухэм ацӀэ кы- радомэ, сценэм дащаехъэзэ агъэ- шуагъэх, алытагъэх, шлухьаф- тынхэр, кӀэгъагъэхэр аратыгъэх. «Мои ступеньки мастерства» зыфилорэ лъэныкӀомкӀэ жю- рим текӀоныгъэр зыфигъэшъо- шагъэр Дыхъу Эмм, «Педаго- гическая находка» зыфаусыгъэ лъэныкӀомкӀэ алэрэ чыплӀэр зыубытыгъэр ПэнэшӀу Хъарыет. «Творческая мозаика» зыфи- лорэмкӀэ атекӀуагъэр Фатима Кудрявцевар ары. «Воспита- ние любовью» ыкӀи «Вдохно-

вение и педагогический ар- тистизм» зыфилорэ лъэныкӀо- хэмкӀэ жюрим анахь дэгъоу ылытагъэхэр Бэрэтэрэ Симэрэ Тхьагъэпсэу Сюзаннэрэ.

Адэ хэтэ «АдыгэкӀалэ ианыхь кӀэлэплӀу дэгъу» зыфилорэ щытхьуцӀэр жюрим зыфигъэшъо- шагъэр? Ащ иджуап кьеты-

жыгъэным чэзыур зынэсым, кӀалэм имэрэу Хъатэгъу Нал- бый ТхьалӀ Махьмудэ игъусэу сценэм кыдэкӀолягъэх. КӀэлэ тхьаматэм конвертыр зэтырехы, «Воспитатель года-2014» зы- филорэ щытхьуцӀэр жюрим зы- фигъэшъошагъэм ыцӀэ кыреӀо — ар кӀалэм иятӀонэрэ кӀэлэ-

цӀыкӀу ыгъыплӀэ икӀэлэплӀоу ПэнэшӀу Хъарыет. ТекӀоныгъэр кыдзыхыгъэм фэгъушӀуагъэх, шлухьафтынхэр ратыгъэх.

Сурэтым итхэр: **зэнэкъокъум хэлэжъагъэ кӀэлэплӀухэр (сэ- мэгумкӀэ ятӀонэрэу щытыр ПэнэшӀу Хъарыет).**

Пщыщэ лушъо лофшӀэнхэр щыжъотых

Теуцожь районымкӀэ къуаджэу Гъобэкъуае бэмышӀэу тыкӀогъагъ. Тызфэягъэр ащ ифермерхэу илэс кӀэс лэжыгъэшхо кӀэ- зыхыжъхэрэм гъэтхасэхэм яхэлъхьан зы- нагъэсыгъэр, ябжыхьасэхэм язытет зэд- гъэлъэгъунэу арыгъэ. Апэ Шхьэлэхъо Мэ- динэ игъэтӀылыпӀэшхоу зипчӀэхэр луубгъукыгъэм тычӀэхьагъ, хьамэм тетхэми залудгъэклагъ, такӀэупчӀагъ фермерхэу Уджыхъухэу Бориси, Кемали. Къыталуагъ зэкӀэри губгъом зэритхэр, тыгъэгъазэм иеутын зэрагъэпсынӀлэрэр.

Гъобэкъуае удӀкӀэу къути- рэу Чабановым кӀорэ гъогум узытехьӀкӀэ, ащ ыбгъуитӀукӀэ псыхъоу Пщыщэ лулэшъогъэ чыгъухэр ары гъобэкъое фер- мерхэм лэжыгъэшхо кыизе- рахыжырэр. Джырэ фэдэ уахъ- тэм мы кӀогъум укӀохьанкӀэ тхьагъо — нэрылӀэгъу къып- фэхъу механизаторхэм ялоф- шӀагъэ.

Гъогу бгъуитӀумкӀи лулӀ коц шхьэлъэгъэхэ хьасэхэу ты- зэбгъукӀохэрэм ядэхагъэ ду- наир кӀегъэкӀэраклӀэ, кӀегъэ- баи, гур кӀегъэчэфы. Коц хьа- сэхэр фермер зэфэшӀыафхэм яеми, кӀахӀпхыщтыр умышӀэу зэфӀдэх, кӀабзэх, щымыщ ахэтӀп, чыгъэшӀухэмкӀэ зэ- рашӀулагъэхэр кыхӀэхэу шлу- цӀэрымэр атырхэу щытых.

Тыгу кӀэкӀыжыгъ гъэрекӀо,

тыгъэгъазэр кӀэгъагъэ кызы- хьурэ лъэхьаным, мы кӀогъум тызыкӀуахъэм «кӀэгъэгъэ мӀлум» тызэрэхэтыгъэр. Ып- шӀэкӀэ кыизэрэщытӀуагъэу, тыгъэгъэзэ хьасэхэр кӀабзэ- хэу, зэщизхэу, зэфӀдэхэу, анахь дэгъур кӀахӀэхыгъуаеу щытыгъэх. Лэжыгъэ дэгъуи кӀахыжыгъагъ. Гектар пӀпчӀ тыгъэгъазэм центнер 25 — 30-м нэсэу фермерхэм кы- рахыжыгъ. Арышъ, щӀч хэлъӀп мыгъи ахэм фышхьэ лэжы- гъэхэри, натрыфри, тыгъэгъа- зэри зэрагъэбгъоцтым, Пщыщэ кӀогъу гъэбжъулъэ зэрашӀы- щтым. Ар нэрылӀэгъу кыт- фэхъу фермерхэм тызалӀкӀэм, ялофшӀэнхэр зэрэзэхашӀэрэр зызэтэгъашӀэм.

КъутирӀу МаслянкӀэр зыдэ- щысыгъэм тыблӀэкӀыгъэу, тисэ-

мэгубгъукӀэ еутӀкӀо агрегатыр кыизэрэщекӀокырэр, адыкӀэ чылапхьэри, чыгъэшӀухэри зэрылӀхэ тележкӀэри, автома- шинэу «Нивэри» зэрэхэтхэр тӀӀэгъугъэти, дгъази такӀэ- рыхьагъ.

— ЗэшипӀӀ тэху, — еӀо нӀлуасэ зызыфэтшыгъэ кӀэлэ къуапцӀэу Айдэмыр. — Борис, Ахьмэд, Тимур, сэры. Тифермер хьызмэтшӀаплӀэ ыцӀэр «Батыр». Сэ Мыекъуапэ сыкыкӀызэ саделӀэ.

Ар кызытелом, анахь фер- мер хьызмэтшӀаплӀэ бӀлахьэу районым итхэм зэрашӀыцӀи, коцым гектар тельтыгъу цент- нер 60-м нэсэу кырахыжъэу, тэри ахэр гъэзетым кыдгъа- хьэхэу кыизэрэхэкӀыгъэри кӀэс- шӀэжыгъ, фермер хьызмэт- шӀаплӀэм ипашӀэу Уджыхъу Борис ар зэришри кыдгъурылуагъ.

— ЖьокӀупӀэ гектар 600 фэ- диз тэгъэлажъэ, — тиупчӀэхэм яджэуапхэр кыыритыжыгъэ кытфелуатэ Айдэмыр. — Гек- тар 130-р район фондым щыщ. Адырэр кьоджэдэхэм ячӀыгу лахьхэу тэгъэлажъэ. Бжыхьэ- сэ гектар 270-рэ тӀӀ. Гъат- хэм тӀогъогъо аммиачнэ се- литрэ килограмми 150-рэ зы- рыз гектар пӀпчӀэ лӀкӀэдгъэ- хьагъ. Ащ ыуж щӀнаут зы- хӀлӀ уцхэр атетыутхагъ, уцыжъ- хэр ахӀдгъэкӀодыкӀыгъ. Хьа- сэхэр кӀабзэх, дахэх, ори зы- фӀдэхэр пӀӀэгъугъэх.

Корр.: Адэ гъэтхэ лэ- жыгъэхэм яхэлъхьан- кӀэ лофхэр сыдым

**нэжъугъэсыгъэха?
Трактор тхьапша непэ
лоф зышӀэрэр, хэтха
шъуилӀэпылӀэгъухэр?**

У. А.: Натрыф гектари 170-р хэтлӀхьэгъах, тыдӀэлэжъэнми тыфэхьазыр. Джы тызпылӀыр тыгъэгъэзэ гектари 170-рэ фӀдизым ипхьын гъэпсынӀкӀэ- гъэныр ары. Гектаришъэм ехъу етпхыгъах. Мары мы кӀекӀо- кырэ еутӀкӀо агрегатэу пӀӀэгъу- рэм сшынахыжъэу Ахьмэд тес. ПчӀэдыжъ нӀфшъагъом тыкыизэрэхьагъэу кӀэуцу илӀп, сэ сырилӀэпылӀэгъу, чы- лапхьы, чыгъэшӀуи щызгъа- кӀэрӀп. Мэзахэ охъуфӀэ лоф тӀлӀэщт. МафӀэм гектар 30-м кыщымыкӀэу етӀуты. Тятэш Заурбый зытес тракторым катокыр пышӀагъэу тауж итӀу кӀеубэжъы. МодыкӀэ чыгур тракторитӀумэ кӀагъэушъэбы. Ащ фӀгъэгъагъэх сшынахыжъэу Тимуррэ тиунэкъош кӀалӀэу Аликрэ. Тятэшым икӀалӀэу Ас- лъан иагрегати хьазыр. Ащ чэзыур кыизэрэсэу натрыфми, тыгъэгъазэми уцыжъхэр кӀа- хъзымыгъэкӀӀэщтхэ гербицидыр атыриутхӀэщт.

Ащ ыуж ахэм апӀемычыжъэу лоф щызышӀэрэ фермерэу Шхьэлэхъо Мэдинэ дӀжъ ты- кӀуагъ. КъутирӀу Чабановым тыдэмыхьэу, сэмэгумкӀэ кӀэд- гъази мӀэз шьолъырым тызы- кӀоцӀырэклӀым, автомашинэу «Нивэм» исэу гектар 67-рэ хьурэ хьэсэхшом еутӀкӀо аг- регатхэм лоф зэрэщӀлӀэрэм ар зэрӀэпылӀэрэр тӀӀэгъугъэ. ЯщыкӀагъэ зыщыхьурэм упчӀэ- жьэгъу, лӀпылӀэгъу афӀэхъуным фӀэхьазыр.

— ГъэрекӀо чыгу гектар 500 дгъэлажъэщтыгъэ, — еӀо тиуп- чӀэхэм яджэуапхэр кӀариты- жьынэу Мэдинэ гущылӀэгъу тызфигъэхьугъэ ыкӀо нахы- жъэу Адамэ. — Джыри гек- тар 200 бӀджӀэндэу дгъӀэлэжъэ- нэу тикъоджэдэхэм ячӀыгу лахьхэр тятэ кӀахыгъ. Гек- тар 700-у тӀӀэм щыщӀу гек- тари 100-м натрыфыр хэтлӀ-

хьэгъахэу дахэу кыхьӀкӀы. Тыгъэгъазэр гектар 400-м щы- дгъэбгъошт. Нитроаммофос килограмм 90-рэ дыхатлӀхьэ- зэ гектар 300 фӀдиз етпхы- гъах. КӀӀэнэжыгъэ гектари 100-ри мӀфӀэ зытӀушӀкӀэ тыу- хыщт. СшынахыкӀэу БислӀан еутӀкӀо агрегатым лоф регъашӀэ, мафӀэм гектар 30-м ехъум чы- лапхьэр регъӀкӀу. Сэ катокыр зыпышӀлӀэгъэ тракторым сьте- сӀэу ащ ыуж сыкырэклӀо. Нэ- ужим натрыф ыкӀи тыгъэгъэ- зэ хьасэхэм щӀнаут зыхӀлӀ уцӀу цыраужьхэр ахъзыгъэ- кӀодыкӀыщтыр атетыутхӀэщт.

Корр.: Адэ бжыхьасэ- хэм яугъу кӀэп- шырӀп. Гектар тхьап- ша шъуилӀэр, сыда язы- тетыр?

Шь. А.: УкӀако зэхъум укӀябгъукӀуагъ, дэгъух, дахэх, шхьэлъагъэх, шлуцӀэрымэр атырхэу щытых. Тэ тизакӀоп, адырэ фермерхэу Уджыхъухэу Бориси, Кемали, нэмыкӀхэми ябжыхьасэхэр кӀабзэх, анахь дэгъур кӀахӀэхыгъуаеу дахэх. Тызэнэкъокъузэ, тызӀделӀэжы- хъэзэ, тызӀупчӀыжъхъэзэ Пщы- щэ кӀогъу гъэбжъулъэ тэшӀы. Коц гектар 200 тӀӀ. Мыгъат- хэ гектар пӀпчӀ аммиачнэ се- литрэ килограмми 150-рэ зырыз тӀогъогъо еттыгъ.

Корр.: ГухӀлӀышӀоу зыдэшӀуыгъхэр, кыжъудэхъумэ шъушӀоигъор?

У.А.: ГъэрекӀо коцым гек- тар тельтыгъу центнер 45-рэ, натрыфым утыжыгъэм тель- тагъэу — 60, тыгъэгъазэм — центнер 27-рэ кӀэтыжыжыгъ. Джа гунапкӀэхэм мыгъи кӀа- щытымыгъэкӀэн тимурад. Тхьэм тельӀу кытфилӀӀэнэу.

НӀкӀубгъор зыгъэхьазы- рыгъэр НӀХӀЕ Рэмззан.

Зэнэкъокъур макло

«2014-рэ илъэсым икълэегъадж» зыфиорэ Урысые зэнэкъокъум иреспубликэ уцугъо жьоныгъуаклэм и 19-м кыщегъэжъагъэу макло. Мыгъэ ащ

кълэегъадж 10-мэ ялэпэлэсэныгъэ кышшагъэлагъо. Республикэм икълэе ыкӀи ирайон пстэуми ялыкӀохэр ащ хэлажъэх.

Зэнэкъокъум къеклолагъэхэм ахэ-тых кълэегъаджэ ныбжьыкӀэхэу апэрэу мыщ фэдэ лӀфтхъабзэм хэлажъэхэрэри, Урысые зэнэкъокъум илъэс зэфэшхьафхэм зыкышызыгъэлъэгъуагъэхэри. Зилэпэлэсэныгъэ къэзыгъэлъагъохэрэм ащыщых МыекӀопэ лицееу N 8-м урысыбзэмрэ литературэмрэкӀэ икълэегъаджэу Анета Литвиновар, МыекъуапкӀэ лицееу N 35-м тарихъымкӀэ икълэегъаджэу Варельджан Каринэ, Кошхъэблэ районымкӀэ гурыт еджаплӀэу N 3-м тарихъымкӀэ икълэегъаджэу Ахътэо Фатимэ, Красногвардейскэ районымкӀэ гурыт еджаплӀэу N 4-м инджылызыбзэмкӀэ икълэегъаджэу Анна Алейниковар, Хьальэкъое гурыт еджаплӀэу N 4-м урысыбзэмрэ литературэмрэкӀэ икълэегъаджэу КӀыкӀ Розэ, ТэхьутэмыкӀое районымкӀэ гурыт еджаплӀэу N 2-м ипашэ игуадзэу, литературэмкӀэ

икълэегъаджэу Бэла Косырихинар ыкӀи нэмыкӀхэр.

Мы мафэхэм кълэегъаджэхэм ялэпэлэсэныгъэ лъэныкӀо зэфэшхьафхэмкӀэ кӀагъэлагъо, «мастер-классхэр», «педагогхэр», нэмыкӀ лӀфтхъабзэхэр зэхашэх. Ахэр ащэкӀох шӀэныгъэхэм яхэгъэхьон пылъ республикэ институтым, кълэегъаджэ колледжым ыкӀи Адыгэ республикэ гимназием.

Кълэегъадж 10-м щыщэу атеклощтыр зы нэбгыр нылӀп, ау мыщ зыщызыушэ-тыгъэ пстэури текӀуагъэу плъытэн плъэкӀышт.

Зэнэкъокъум икызызлухын хэлэжъагъэх ыкӀи кълэегъаджэхэм кӀафэгъу-

шӀуагъэх АР-м гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрэкӀэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Надежда Кабановар, Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие

итхьаматэу Устэ Руслъан ыкӀи нэмыкӀхэр. КӀэлэцӀыкӀу творческэ купхэм лӀфтхъабзэр мэфэкӀ шъыпкӀэ кӀа-шыгъ.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Суратхэр лӀшынэ Аслъан кытыргыгъэх.

ПЕНСИЕХЭМКӀЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

КӀэуххэр зэфыхьысыжъыгъэх

Илъэс кӀэс зэхашэрэ Урысые зэнэкъокъоу «ИлъэсымкӀэ анахь страхователь дэгъу» зыфилоу 2013-рэ илъэсым рекӀокӀыгъэм икӀэуххэр Урысые Федерацием ПенсиехэмкӀэ ифонд щызэфыхьысыжъыгъэх. Ыпэрэ илъэсхэм зэрэщытыгъэм фэдэу, ащ гухэлъэу ыгъэна-фэщтыгъэр анахь егугъоу лӀф зышӀэрэ ыкӀи социальнэ пшъэдэкӀыж ин зыфэзылӀэгъужьырэ страховательхэр кыхэгъэщыгъэнхэр, яфэшьошэ уасэ афэшыгъэныр ары.

Анахь дэгъухэр кыхэгъэщыгъэнхэм фэшӀ аналэ зытырадзэрэ лъэныкӀохэм ащыщых:

— пенсиехэм ястраховой ыкӀи мыль-ку зыщызыуагъэкӀэрэ лӀаххэм ахэхьэрэ страховой тынхэр ялофышӀэхэм апае икӀу фэдизэу, иплӀальэм ехьулӀэу ПенсиехэмкӀэ фондым ибюджет зэрэхагъа-хэхэрэ;

— нэбгырэ пӀпчкӀэ учетым ыкӀи страховой тынхэр зэрэтыгъэхэм яхьылӀэгъэ документхэр иплӀальэм ехьулӀэу, хэукъоныгъэ ямылӀэу кызыратыхэрэ шыкӀлэр;

— шӀокӀ зимылэ пенсие системэм зэкӀэ ялофышӀэхэр иплӀальэм ехьулӀэу зэрэщыгъэхэр шыкӀлэр;

— УФ-м пенсиехэм яхьылӀэгъэ хэб-зэгъуцугъэхэр цыфыр страховатэ зы-шыгъэм зэриукъуагъэхэм ехьылӀэгъэ тхьаусыхэхэр лӀофышӀэхэм зэрамылӀэхэр.

Зэнэкъокъум текӀоныгъэ кыщыдэ-зыхыгъэхэр лъэныкӀуиплӀым тетэу агъэунафэгъэх:

нэбгырэ 500-м ехьу зилофшӀапӀэ лутхэр;

нэбгыри 100-м кыщыублагъэу 500-м нэс зилофшӀапӀэ лутхэр;

нэбгыри 100-м нэсэу зилофшӀапӀэ лутхэр;

шъхъээкӀо предпринимательхэу ып-кӀэ язытызэ лӀф языгъашӀэхэрэ.

Тиреспубликэ щыщхэу анахь дэгъоу алытагъэхэм мэкъуогъум икыхьагъум ехьулӀэу ПенсиехэмкӀэ фондым и Прав-ление итхьаматэу А.В. Дроздовымрэ ПенсиехэмкӀэ фондым Адыгэ Респу-бликэмкӀэ и Къутамэ ипашэу А.Хь. Къу-лэмрэ зыкӀэтхажьыгъэхэ дипломхэр аратыжъыщтых.

Илъэс кӀэс зэхашэрэ
Урысые зэнэкъокъоу
«Пенсие
страхованиемкӀэ
2013-рэ илъэсым

ианахь страхователь
дэгъу» зыфиорэм
теклоныгъэр
кыщыдэзыхыгъэхэр

Нэбгырэ 500-м ехьу зылут лӀфшӀа-плэхэм якуп хахьэхэрэ:

Хъунэго Рэщыд Думалыч ыкӀор, АКЪУ-м иректор;

Колесниченко Сергей Иван ыкӀор, зэлухыгъэ лӀахьзэхэлъ обществэу «Газ-пром Газораспределитель Майкоп» зыфиорэм игенеральнэ директор;

Пщыжъ Шамсудин Пщымафэ ыкӀор, зэлухыгъэ лӀахьзэхэлъ обществэу «Мые-кӀопэ редукторышӀ заводэу «Зарем» зыфиорэм игенеральнэ директор;

Гусейнов Сергей Умалат ыкӀор, зэ-лухыгъэ лӀахьзэхэлъ обществэу «Джэджэ-цэ заводым» игенеральнэ директор.

Нэбгыри 100-м кыщыублагъэу
500-м нэсэу зылут
лӀофшӀапӀэхэм якуп:

Погодин Сергей Петр ыкӀор, зэфэ-шыгъэ лӀахьзэхэлъ обществэу «Кар-тонтарэм» игъэцэкӀэкӀо директор;

ЕмтӀылъ Зауркъан Къамболэт ыкӀор, зэлухыгъэ лӀахьзэхэлъ обществэу «Мые-кӀопэ машинэшӀ заводым» игенеральнэ директор;

Пэнэшъу Къэплъан Мухьдинэ ыкӀор, зэлухыгъэ лӀахьзэхэлъ обществэу «МПК-у «МыекӀопэ пивэшӀ заводым» игенеральнэ директор;

Богданов Александр Александр ыкӀор, пшъэдэкӀыжъэу ыхьырэмкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Юггаз-энерджи» зыфиорэм игенеральнэ ди-ректор.

Нэбгыри 100-м нэсэу зылут
предприятиехэм якуп:

Зэфэс Нурали Мурат ыкӀор, АР-м и КъуП-у «Шэуджэн ДРСУ-м» идиректор; Лисаковский Борис Борисэ ыкӀор, пшъэдэкӀыжъэу ыхьырэмкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Силган Метал Пэкаджинг Энем» зыфиорэм игенеральнэ директор;

Шъао Руслъан Сэфэрбий ыкӀор, пшъэдэкӀыжъэу ыхьырэмкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Тепло-энерго» зыфиорэм идиректор;

Кривенко Владимир Федор ыкӀор, пшъэдэкӀыжъэу ыхьырэмкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Региональнэ гъомылэпхъэшӀ комбинат» зыфиорэм идиректор.

ШъхъээкӀо предпринимательхэу
цыфхэм лӀф языгъашӀэхэрэм
якуп:

Битэ Казбек Хъусенэ ыкӀор, Деркачев Константин Федор ыкӀор, Альхьо Заурбек Аслъанчэрые ыкӀор, Хъуажэ Аслъан Зэчэрые ыкӀор, шъхъээкӀо предприниматель.

ПенсиехэмкӀэ фондым Адыгэ
РеспубликэмкӀэ и Къутамэ
ипресс-кӀуылыкӀу.

Хэта тигумэки зыфэдгъэзэщтыр?

**Джа шхьэр иэу мы мафэ-хэм редакцием письмэ кы-
луклагъ. Тхыгъэм бзылфыгъэ
куп кэтхэжыгъ. Ахэм ацэккэ
зы нэбгырэ къэтхагъ. Пись-
мэм икътыккэ еклолаккэу
фэтшыщтыр ащ кыгъэхьы-
лгъагъ. Шыпккъэ, еж фэдэ
бзылфыгъэхэм алукагъ, ацэ
кырилуагъ, ащ тетэу тэри
кэдгъэнагъ.**

«2003-рэ илэсым кышгъэ-
жыгъэу адыгабзэмрэ тхыбзэм-
рэ я Мафэ гъэтхалэм тирес-
публикэ шыхагъэунэфыкы. А
мафэм фэгъэхьыгъэу игъэкло-
тыгъэу «Іэнэ хъураехэр» ти-
еджаплэхэм ацэккх. Бзэ зэ-
фэшхьаф зылул еджакохэм,
хабзэ зэрафэхуыгъэу, «Іэнэ
хъураехэм» ахэлажъэхэрэм
шуфэс гуцылэхэр ежхэм аб-
зэккэ кыралох.

Джапсалъэхэри адыгэ пстэ-
умэ афаклоу Дунэе Адыгэ
Хасэми къешлых: адыгабзэр
унагъо лэпчъ кызыэриухъумэн,
ныбжыккэхэм ныдэльфыбзэр
алулгъэу къэтэджынхэмккэ на-
хьыбэ зыпшъэ ифэн фаер
унагъор арэу кьало.

Гъэзетхэу «Советскэ Ады-
геим», «Адыгэ макъэм» игъэ-
клотыгъэу кыхаутых убзэ бгъэ-
лэплэным, ибаныгъэ нэмыккэ
цыф лэпкхэм анэбгъэсыным
мэхъанэу ялэр.

Ныдэльфыбзэм изэгъэшлэн
дэлажъэхэрэм лофышхоу ашлэ-
рэм пае «аферым» ятэлэ. Ау
еджаплэм мыклорэ сабыим бзэр
ебгъэшлэным пае рытхэнэу ыккы
реджэнэу хъарыфылъэ-тхыбзэ
ккэрэккэ ищылагъ. Сабыир зы-
лэпищэнэу, шлогъэшлэгъонынэу,
ыналэ тыридзэнэу, сурэт ккэ-

раккэхэм ацлэхэр ккэтхагъэхэу
дэтхэу. Ар зэккэми тэшлэ,
сабыи пстэуми джары еджэ-
ныр зэрэрагъажъэрэр...

Сипхьорэлъф цыккы бжыхэм
еджаплэм члэхъашт, урысыбзэккэ
къеджэ, матхэ. Джы чэзыур
зынэсыгъэр ныдэльфыбзэр
арыти, тхылхэр зыщэцэрэ
пстэуми къащысщэфын слъэ-
ккыштым сыщыгугъэу тикъэлэ
шхьалэ дэт тучанич кызы-
сэккхъэм, хъарыфылъэ-тхыб-
зэ къащызгъотыгъэп. Тучанмэ
лоф ащызышлэхэрэм сиуп-
члэхэми уагъэрэзэнэу зы джэ-
уапи къаратыгъэп. «Библиоте-
кэм ккэ», — алуи сыккычлэ-
гъэккыжыгъ. Сигумэки есхы-
лагъ тхыл тлурисэхэр зы-
щэцэрэ тучаным, ащ цыз-
гъотыным лъэшэу сыщыгугъэу.
Пчъэр зылулсэхым, мэкъэ Іэты-

гъэккэ гуцылэхэу бзылфыгъиш
члэхэу сахэхагъ. Сызахэдалом,
сэ сызылхыгъэрэ тхыбзэм
ахэри лыхьхуэхэу алуагъ.

Тызылулгъэу лофыгъом уп-
члэхэр кыгъэтэдджыгъэх:

Сыдэуштэу бзэр сабыим еб-
гъэшлэшта тхыбзэ имылэу?

Еджаплэм пае тхылхэу кы-
дагъэккыхэрэр, сыда тучанмэ
ашэнэу зыкларамытырэр?

Хэта ар пшъэрыл зыфа-
шыгъэу зыгъэцэккэн фаер?

Тхылхэр зы чыплэ горэм
щылхэу тэ тымышла?

Г. Хьут, К. Джарымэкъу,
С. Нэгъой, М. Сызэ».

Письмэм щыдгъэгъозагъ
АР-м гъэсэнэгъэмрэ шлэны-
гъэмрэккэ и Министерствэ
илофышлэу, тхылхэм яккы-
дэгъэккын фэгъэгъэгъэ Ситимэ
Сарэ. Ащ кызыэрилуагъэмккэ,
2008-рэ илэсым бэдзэогъум
и 7-м ккыдэккыгъэ Хэбзэгъэ-
уцугъэу N 192-м итхагъ зэрэ-
джэхэрэ ыккы нэмыккэ Іэпы-
лгъу тхылхэу министерствэм
ккыдигъэккыхэрэр ащэнхэ фи-
мытхэу. Республикэ ахъцэккэ
ккыдэккырэ тхылхэр ккэра-

лыгъо мылкъоу щытых. Ащ
ккыхэккэу министерствэм
ыщэнхэ фитэп. Ахэр ккэлэ-
цыккы Іыгъыплэхэм, еджа-
плэхэм ыккы колледжхэу рес-
публикэ бюджетым епхыгъэ-
хэм ятхылъеджаплэхэм ара-
тых ыккэ хэмьлэу ареджэн-
хэу. Ары сабыеу еджаплэм
пэмьхыагъэм адыгабзэккэ
еджаплэ ребгъэшлэнэу тхылъ
тучанхэм зыклатемылхыр.

Ілэс заулэккэ узэккэлэбжэ-
мэ, тилъэпкъэгъухэу Іэккыбым
исхэми, хы Шлуцлэ Іушъом
щыпсэурэ адыгэхэми а тхылъ
фондым ккыхахыгъэ афагъэ-
хэу хуыщтыгъэ. Ау мы Ілэс
зэккэлэпкылохэм ащ фэдэ амал
щылэжъэп.

Арэу щытми, сабыихэм
ашлогъэшлэгъонын тхылъ гъэ-
ккэрэккэ зытхын ккыккы-
ккэу, ар ккыдэгъэккын спон-
сор ккэхъумэ, тхылхыр ыщэн
фитышт, ккыхэккырэ ахъцэр
еж иещт.

Зыгъэхъазырыгъэр
СИХЪУ Гошнагъу.

ПЕНСИЕХЭМККЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Япчъагъэ хэхъо

2014-рэ илэсым иа 1-рэ мэзищ Адыгеим
шхъэзэккэу предприниматель 600-м ехъу щатхыгъ.

Шхъэзэккэу предприниматель
15213-мэ Адыгэ Республикэм
лоф щашлэ. Ахэм ащыщхэу нэб-
гырэ 600-м ехъурэмэ 2014-рэ
илэсым иа 1-рэ мэзищ шхъэ-
зэккэу предпринимателэу за-
рагъэтхыгъ.

Пенсиехэмккэ фондым Адыгэ
Республикэмккэ и Къутамэ ило-
фышлэхэм зэралхытэрэмккэ,
предприниматель лофшлэным
фежъэ зышлоигъохэм япчъагъэ
зэрэхэхуагъэм лъапсэ фэхуыгъ
2014-рэ илэсым ищылэ мазэ
и 1-м ккыщыублагъэу шлокі
зимылэ пенсие страхованиемккэ
шхъэзэккэу предприниматель-
хэм страховой тынхэу аты-
хэрэм ятариф нахъ маккэ зэ-
рэхуыгъэр.

Джы шхъэзэккэу предпри-
нимательхэу затын фэе плалъэм
телхытэгъэ фэдэу ккэлэккыа-
гъэр сомэ мин 300-м шломы-
ккыхэрэм страховой тынэу аты-
щтыр лэжъэпккэ анахъ маккэу

хабзэм ыгъэнэфагъэм фэдизэу
зым тегъэлсыккыгъэу ккэлхытэ
ыккы ащ хагъэхъожы сомэ мин
300-м ехъоу ккэлэккыагъэ фэ-
дэм и 1 процент. Ау мыщ
дэжыым федеральнэ хэбзэгъэ-
уцугъэм финанс илэсым иккы-
хъагъум ехъуллэу лэжъэпккэ
аныхъ маккэу ыгъэнафэрэр 8-м
ебгъаомэ ккыккэккырэм ыккы
федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу
номерэу 212-ФЗ зытетым иа
12-рэ статья иа 2-рэ Іахъ иа
1-рэ пункт ыгъэнафэрэм те-
гъэлсыккыгъэу Пенсиехэмккэ фон-
дым ыгъэнэфагъэ тарифыр
12-м ебгъаомэ ккыккэккыштым
страховой тынхэу нахъыбэн
ылъэккыштэп.

Ежъ-ежырэу лофшлэплэ зэ-
хэзыщэгъэ купым хахъэхэрэм
страховой тынхэу затынхэ фэе
плалъэми зэхъоккыныгъэхэр
фэхуыгъэх. Шлокі зимылэ пенсие
страхованиемккэ страховой
тынхэу ыпшъэккэ ккыщытлогъэ

шапхэм тегъэлсыккыгъэу 2012-рэ
илэсым ищылэ мазэ и 1-м
ккыщыублагъэу ахэм атых, фе-
дэу ккэлэккыагъэм емьлэ-
тыгъэу, тыгъэгъазэм и 31-м
шломыккэу.

Ежъ-ежырэу лофшлэплэ зэхэ-
зыщэгъэхэм страховой тынхэр
зытелхытэгъэхэ плалъэм фе-
дэу ккэлэккыагъэр сомэ мин
300-м ехъумэ, ащ ехъугъэм
и 1 процент тефэрэ страхо-
вой тынхэр зэфэхьысыжъ илэ-
сым ккыккэлэпкыккыгъэ илэсым
имэлхылфэгъу и 1-м нэсыфэккэ
атын фае. Мыщ дэжыым ежъ-
ежырэу лофшлэплэ ккызылу-
хыгъэхэм мэкъумэщышлэ (фер-
мер) хъызмэтшлэплэхэм япа-
щэхэр ахэмытхэу, ыпккэ зэрэ-
щытыгъэм фэдэу Пенсиехэмккэ
фондым отчет рамытынэу ккэ-
нэжыгъ, сыда плэмэ а купым
хахъэхэрэм шлокі зимылэ пен-
сие ыккы медицинэ страховани-
емккэ страховой тынхэр зэмы-

хъоккырэ пчъагъэм тетэу атых.

Зыщылэжъэштхэр ежъ-ежы-
рэу ккызылузыхыгъэхэм фэдэу
ккэлэккыахэрэм ехыллэгъэ
ккэбархэр физическэ лъапсэ
зилэу лажъэхэрэм фэдэу ккэлэ-
ккыахэрэм техъорэ хэбзэлэххэу
аыхэрэм е фэшылккэ гъэлсыгъэ
шылккэм тетэу хэбзэлэхъ ты-
ныр зэрагъэфедэрэм фэшл
хэбзэлэхъ ккылыккыум декла-
рациеу рахыллэрэм те-
гъэлсы-
ккыгъэу агъэунэфых.

Зыгорэккэ декларацие щы-
мылэ хъумэ, шлокі зимылэ пен-
сие страхованиемккэ страхо-
вой тынхэр зыфэдизыштхэр
агъэнафэх лэжъэпккэ анахъ
маккэр 8-м ебгъаомэ ккыккэ-
ккырэм те-
гъэлсыккыгъэу. Ар со-
мэ 138627-рэ чапыч 84-рэ.

Пенсиехэмккэ фондым
Адыгэ Республикэмккэ
и Къутамэ
ипресс-ккылыккыу.

Гъогуонаккэ ккызылуахыгъ

**Адыгеим изыгъэпсэфыплэхэм джыри зы ккэхэ-
хуагъ, ащ «чай» гъогуккэ еджагъэх. Ар Мыеккыопэ
районым, поселккэу Цветочнэм ыпшъэккэ, адыгэ
цаир ккызцагъэккырэ чыплэм щыл.**

«Чай» гъогу ккызылузыхы-
нэу зыгу ккэккыгъэхэр ар
ккэзыгъэккырэ специалистхэр
ары. Ккэлэм а гъогуанэр
зэрэпэчыжъэр километрэ 20.
Километриблыр лъэсэу пккунэу
щыт. Ом идэхагъэ бгъэшлагъозэ
ыккы зэхалшлэзэ улыккылатэ

хъумэ, ар зэуи арэп зэрэпккы-
щтыр.

«Чай» гъогуанэм рыккыхэрэр
апэ Урысые мэкъумэщ ака-
демием ккэгъэгъэ ккэгъэккы-
нымрэ субтропическэ культу-
рэхэмрэккэ ишлэныгъэ-ушэты-
плэ Институтым иккыутамэу Ады-

геим щылэм (псэуплэу Цветоч-
нэм) имузей рагъэблэгъэщтых.
Етланэ чай куандэхэр ккызы-
щыккырэ чыплэм ащэщтых, ра-
гъэллыщтых. Нэужым а чы-
плэм ккыщыккыгъэ щайм щыщ
рагъэшъоштых.

Урысые мэкъумэщ академи-
ем ккэгъэгъэ ккэгъэккынымрэ
субтропическэ культурэхэмрэ-
ккэ ишлэныгъэ-ушэтыплэ Ин-
ститут иккыутамэу Адыгэ Рес-
публикэм щылэмрэ Адыгэ ккэ-
ралыгъо технологическэ уни-
верситетымрэ шлэныгъэ-прак-
тическэ семинарзу зэхалэгъа-
гъэри адыгэ щайм ыккы зекло-
ным афэгъэхьыгъагъ. Ащ зэрэ-
джагъэхэр: «Перспективное раз-
витие чаеводства в Респу-
блике Адыгея. Первый «чай-
ный» туристический маршрут.

Технология производства, эк-
спертиза, дегустация, титес-
терский анализ чая».

Технологическэ ыккы соци-
альнэ шылккэлэхэмккэ факультетхэм
ащеджэрэ студентхэм
апае институтым илофышлэхэмрэ
ккыутамэм ипащэхэмрэ адыгэ
щайм фэгъэхьыгъэ ккэбар гъэ-
шлэгъонхэр ккэлотагъэх, ар
ккызырагъэккырэр, зэрагъэгъу-
шъырэр, шуагъэу хэлхэр ыккы
цыфым ипсауныгъэ ккэухъу-
мэгъэнымккэ фэдэу ккыфихы-
хэрэр ныбжыккэхэм ккыфа-
лотагъэх.

Адыгэ щаеу дышъэ медаль-
хэр ккэгъэлэгъон зэфэшъ-
хъафхэм ккыщызыхыгъэм иккэ-
гъэккынккэ гъэхъагъэхэм джыри
зэрахагъэхэм алъэккыштым, ар
Адыгеим, Темыр Кавказым ыккы

Урысыем инэмыккэ чыплэхэм
ащыпсэухэрэм иккыоу зэрашара-
гъэшлэщтым ыккы зэрашашэщтым
тегуылагъэх.

Семинарыр ккызаухым апэ-
рэу студент купыр «чай» гъо-
гум рацагъ. Алъэгъугъэ пстэури
ахэм агъэшлэгъуагъ.

Адыгэ щайм иккэгъэккынырэ
зеклонымрэ тиреспубликэ щы-
зэрапхынхэу агу ккызырэккы-
гъэм шуагъэ ккыхынынэу гу-
гъаплэ щыл. Тапэккэ щайр
ккызцагъэккырэ чыплэр зы-
гъэпсэфыплэ ккыодыеу щымы-
тэу, зыгъэхъужыплэ хуон ылъэ-
ккышт. Жыы ккыабзэми, чай
Іашлэми яшуагъэ ккэккышт.
Джащ фэдэу, чычлэгъым ккы-
члэккырэ псы Іэзэгъу фабэхэри
пэчыжъэхэп.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

НЕУЩ СЛАВЯН ТХАКІЭМ И МАФ

Зыфэдэ къэмыхъугъэ
тын лъапI

Тхаклэм шлуагъэу цыф лъап-кым фырилэм, Кириллрэ Мефодийрэ яшлэныгъэгъэпс лэжъаклэ уасэ фэшлэгъэным пae славян тхаклэм итарихъ зэбгъэшагъэкли икьуреп. Иофым изытет клэзыгъэ фэмыхъоу кыбгурылоным фэшI тхаклэм ыпэкIэ кырыклогъэ земаным щыхъугъэмрэ тхаклэм пыл тарихъымрэ дэгъоу пшлэнхэ фae. Цыфхэр зэгурылонхэмкIэ бээр зыфэдэ къэмыхъугъэ амалэу щыт. Цыфым игухэлъхэмрэ изэхашлэхэмрэ бзэкIэ кырилотыкIынхэ елъэкIы, игупшысэ кыкIэлъыкIохэрэ зэфэхьысыжхэр амал зэфэшхъафхэмкIэ адырэ цыфхэм альегъэлэсыжышъу. Ащ IэутIэмрэ мимикэмрэ, шъуинымрэ машомрэ, лугъомрэ нэфынэмрэ, ахэм афэшхъаф амалхэри ыгъэфедэнхэ елъэкIы. Мы зигугъу къэтшыгъэ амалхэу зэгурылон-зэдэгущыIэнымкIэ агъэфедэхэрэм щыкIэгъабэ яI. Зэгурылон-зэдэгущыIэным нахъ тегъэпсыхъагъэу, мэхъаншхо зилэ шыкIэ лъапсэу щытыр бзэ закъор ары. Цыфхэм зэдэгущыIэнхэ зыщальэкIыштыр къэзылорэри зэралорэри ашхъэкIэ а зы уахътам хэлажъэхэмэ ары, ащ даклоу тIуми шлокI имылэу кьалорэр зэхыхын фae. Арышъ, зэдэгущыIэхэрэм язэпчыжъагъэ гъунэ иI, сыда плэмэ нахъ зэпэлалчъэ хъухэмэ, кьалорэр зэхыхыштэп ыкIи гущылэхэрэр зэгурылошхтхэп.

Уахътэмрэ зэпчыжъагъэмрэ ямыпхыгъэу, ямылпытгъэу ягупшысэхэри язэхашлэхэри кыизэрэралотыкIышхтхэм цыфхэр сыдигъокIи алыхъугъэх ыкIи зэдэгущыIэкIэ амалыкIэхэри кьагыотыгъэх. Ащ тетэу пкыгъохэмрэ ахэм атетхэгъэ тамыгъэхэмрэ кызыфагъэфедэ-

хэу рагъэжъагъ. Гущылэм пae, украинхэм псэлъыхъоу къэклогъэ клалэр агу римыхъымэ, унэм къэбыр кырахыти, кыпагъохыштыгъ. Мы зигугъу къэтшыгъэ зэдэгущыIэкIэ амалым пкыгъо тхакIэкIэ еджагъэх.

ТIэкIу-тIэкIуэу цыфым пкыгъо тхакIэкIэ ригъажыи гъэтхын тхакIэм кыфэкIуагъ. ТхэкIэ шыпккъэм икъежъакIэрэ ащ мэкIэ-макIээ, хэхъоныгъэхэр ышIыхээ, кырыкIуагъэмрэ азыфагу ильэс мин пчъагъэ кыдэфагъ. Нахъышлу хъу зэпытыштыгъэ тхакIэм гъогу кIыхъэ кыкIугъ. Апэ цыфым сурэт шыгъэхэмкIэ ригъэжъагъ, етIанэ гущылэ-пычыгъо тхакIэм техагъ. Ащ ыуж пычыгъо тхэкIэ шыкIэм фэкIожыгъ. СурэтшынкIэ гъэлсыгъэ тхакIэм пиктографиикIэ еджэх. Гущылэм пae, пцэжыи сурэтым пцэжыи мэхъанэр кьегъэлъагъо. Мысырымрэ джы Ирак зыдэщылэ чIыплэмрэ арысыгъэхэу цыф лъэпкхэм гущылэ-пычыгъо тхакIэр агъэфедэщтыгъэ. Мы шыкIэм тетых мысыр тхакIэр, шумер шэнэбзхыныр, элам иероглификэр. Гущылэ-пычыгъо тхакIэм пычыгъо тхакIэр кыкIэлъыкIуагъ. Япон ыкIи индие тхакIэхэр пычыгъо тхакIэм хэхъэх. Зигугъу къэтшыгъэ тхакIэхэмрэ ахэм афэдэхэмрэ пычыгъо графемэхэу агъэфедэхэрэм щыкIэгъэшхо яI. Тамыгъэхэм ябагъэ пшIы пчъагъэм кыщегъэжъагъэу шъэ пчъагъэм нэсыжыи. Ащ кыхэкIэу цыф жъугъэхэм еджэкIэ-тхакIэр игъэклотыгъэу ягъэгъотыгъэным ыпэкIэ пэрыохъубэ къэтэджы. Арыти, нахъ тхэкIэшлум факIозэ цыфлэпккъым лыхъон Иофыр зэпигъэуэгъэп ыкIи тIэкIу-тIэкIуэу хъарыфылъэ шыпккъэм икыхэхын кыфэкIуагъ. Хъарыфылъэм зы шлогъэ гъэнэ-

фагъэ пыл: мэкъээзещэхэри мэкъээзэрэщэхэри хъарыфкIэ къэбгъэлъэгонхэ олъэкIы. Къэлогъэн фae, хъарыфылъэр тхакIэм итарихъ иаужыпккъэрэ лъагъоу щыт. ХэбгъэунэфыкIмэ хъушт апэрэ хъарыфылъэхэм ахэт хъарыфхэм мэкъээзэрэщэ закъохэр кыизэрагъэлъагъоштыгъэхэр. Гущылэм пae, арапыбзэмрэ джуртыбзэмрэ яхъарыфылъэ хъарыфхэр зилэхэр мэкъээзэрэщэхэр ары, мэкъээзещэхэр хагъэуцорэ тамыгъэ шхъафхэмкIэ кьагъэлъагъох.

Ижырэ урым хъарыфылъэм ыльапсэ тетэу латын хъарыфылъэр гъэлсыгъэ хъугъэ. Римлянхэм урым хъарыфхэр фэхъурэяшхэхэу ыкIи зэкIужхэу ашIыгъэх. Славян тхэкIитIоу «кириллица» ыкIи «глаголица» зыфалохэрэр урым тхакIэм кытекIыгъэх. Мы зигугъу къэтшыгъэ тхакIэхэр Кириллрэ Мефодийрэ ацIэ епхыгъэх. Ялъэхъан тегъэпсыхъагъэхэу зешитIури гъэсэгъэшхоу щытыгъэх. Ахэр шлэныгъэгъэлпсых, славян хъарыфылъэм икыхэхакIох. Къэлогъэн фae, Кирилл бзэшлэныгъэлэжэ гъэсэгъэшхуагъ, дипломатыгъ. Ащ даклоу зешитIури зэдэкIын Иофым игъэклотыгъэу фэлэжъагъ.

«Глаголица» зыфилорэ цIэр ижырэ славян гущылэу «глаголь»-ым кытекIыгъ, ащ «гущыл, жабзэ» зыфилорэ мэхъанэхэр илэх. Хъарыфылъэ зэкIэлъыкIуакIэмкIи, хъарыфхэм чIыплэу аубытырэмкIи, макъэу ахэм кьагъэлъагъохэрэри хэтыхъхэу глаголицэри кириллицэри зетэфэхэми, глаголицэ хъарыфхэм ягъэлпсыкIэ-тхыкIэкIэ кириллицэ хъарыфхэм лъэшэу атекIых. Мы хъарыфылъэр Моравием мыкIозэ Кирилл кыругупшысыгъ. Я IX-рэ лэшлэгъум ия 60-рэ ильэхэм глаголицэр

Моравием игъэклотыгъэу цагъэфедэщтыгъ. ЕтIани мы тхакIэр Болгариеме Хорватиеме анэсыгъ. Славян хъарыфылъэм щыгуаазэхэ зыщыхъугъэ апэрэ ильэхэм Ижырэ Русым анахъ культурэ гупчэжъэхэм ащыщыгъэхэ Кивэрэ Новгородрэ загъорэ глаголицэр агъэфедэ хъугъэ. Болгар, урыс ыкIи нэмыкIыбзэхэм яхъарыфылъэхэр кызытекIыгъэхэу, зэкIэми зэльашлэрэ кириллицэр, шлэныгъэлэжъэхэм янахъыбэм зэралытэрэмкIэ, Кириллрэ Мефодийрэ рагъэджагъэхэмрэ ялоф лъызгъэклотагъэхэмрэ гъэкIэрэкIэным фытегъэпсыхъэгъэ урым унциал тхакIэм ыльапсэ тетэу агъэлсыгъ ыкIи Кирилл ыцIэкIэ еджагъэх. Кириллицэр глаголицэм нахъи зэрэнахъ ныбжыкIэр палимпсестхэм, шьом тетхэгъэ Iэпэрытхэм кьаушыхъаты, сыда плэмэ глаголицэкIэ тхыгъэр тыратхакIыкIыти е тырацIэнтхыкIыти текстыкIэхэр тыратхэжышхыгъэх. Глаголицэ тегъэкIыгъэм ыкIылулэ сыдигъокIи текстыкIэхэр кириллицэкIэ тетхагъэх.

Урыс «граждан» хъарыфылъэр Урысыем ис цыф зэфэшхъафхэм ятхакIэ лъапсэ фэхъугъ, ахэм адыгэхэри кьахеубытэх. Джырэ лъэхъаным адыгабзэми къэбэртэе-черкесыбзэми урыс тхэкIэ лъапсэм тетэу гъэлсыгъэ хъарыфылъэр гъэхъэгъэшхо илэу ашагъэфедэ. Урыс тхакIэм тет адыгэ хъарыфылъэр шылэ зэхъум адыгэ шьолъырым жъугъэу еджэкIэ-тхакIэм зыщиушъом-бгъугъ. Джы тхэкIэ-еджакIэ зымышлэрэ цыф адыгэхэм кьахэбгъотэжышхыгъэх. Гъэсэныгъэм хэлшыкIэу зыкыIэтыгъ. ТхэкIакIэм ихъатыркIэ адыгэ

тхыгъэ литературэм зиужыжыгъ, лъэгэлэ инхэм афэкIуагъ. Джащ фэдэу бзэшлэныгъэми хэхъоныгъэшхохэр ышIыгъэх. Шлэныгъэшхом фэлэжъэрэ шлэныгъэлэжъэхэм япчъагъэ хэхъуагъ. Сыдрэ лъэныкьокIи джы дгъэфедэрэ хъарыфылъэр Iэрыфэгъоу щыт. Ар зымыуасэ щылэп.

ХэткIи нафэ, тхакIэр зыфэдэ къэмыхъугъэ тын лъапI. ТхакIэр культурэм ыльэныкьокIэ цыфым итеклоныгъэшхоу щыт. Ар щымылагъэмэ мыжъо лэшлэгъум кыщегъэжъагъэу атом лэшлэгъум нэсыжъэу цыф лъэлпкъым культурэ хэхъоныгъэ ышIын ыльэкIыштыгъэп. Джырэ лъэхъаным изытет тыфэкIонэу щытыгъэп. ТхакIэм ихъатыркIэ тыдэкли тхыгъэ литературэр шылэ хъугъэ, гъэсэныгъэмрэ культурэмрэ, шлэныгъэшхомрэ техникэмрэ хэхъоныгъэшхохэр ашIыгъэх. Радиомрэ мэкъэтхынымрэ кьамыугупшысыфэкIэ тхэкIэ закъор ары амал зилэгъэр. Ащ цыфым иакылыгъэлпсыгъэхэр гъогуанэр кыдиухъээ лэшлэгъу пчъагъэхэм акIоцI кыуухъумагъэх.

АБРЭДЖ Ачэрдан.

Филологии шлэныгъэхэмкIэ доктор, зэхъубытэгъэ бзэшлэныгъэм икафедрэкIэ Адыгэ къэралыгъо университетым ипрофессор, Урысые Федерацием иапшъэрэ еджаплэ изаслуженнэ Иофыл, Адыгэ дунэе шлэныгъэ академием иакадемик.

ИСКУССТВЭМРЭ НЫБЖЫКIЭХЭМРЭ

Нарт орэдхэр
агъэжъынчых

«КIалэр цыкIуэе агъасэ», еIо адыгэ гущылэжъым, ар шыпккъэ. Мы гупшысэм рыгуа-зэхэу, непэ тиреспубликэ гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ и Министерствы, культурэ лэжъапIэхэми плуныгъэ мэхъаншхо зилэ Iофтхъабзэхэр зэхашэх ыкIи зэшлуахы.

Адыгэ Республикэм анахъэу гъунэ зыщылъафыхэрэм ащыщ лъэпкъ плуныгъэр, лъэпкъ шхъэлъытэжыныгъэр гъэлъэшыгъэнхэр. Хэтрэ цыфи ицIыкIугъом халъхъагъэр ары кыхэкIыжырэр, джары исабынгъокIэлэцIыкIугъом кыщегъэжъагъэу лэуж лэпч лъэпкъ фольклорым фэнэлъуасэу, тарихъ лъапсэу ахэм ялэр зэхифэу, лыгъэ-цыфыгъэм мэхъанэ афилэу плугъэн зыкыфаер. Мы зигъо Иофыгъо иным Адыгеим икьоу Iоф щыдашлэ: ащ ишыхъатых клэлэцIыкIу къэшъо ыкIи

орэдыIо купхэу, ансамблэхэу, тиреспубликэ шлукIэ языгъашлэхэу шылэ хъугъэхэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэр», «Ошъадэр», «Дышъэ кьам» зыфилэхэу лъэпкъ кьашъохэмкIэ адыгэм игъогу кызылотыкIыхэрэр.

Тилэх адыгэ орэдыжъхэр зилэубытыплэу зыкъээзгъэнэфэрэ клэлэцIыкIу орэдыIо ансамблэхэу «Ащэмэз» (пащэр Бастэ Асыет), «Тыжыын» (Iэшхъэтетыр Чэсэбий Тэмар). Мыхэм ахэтхэр ныбжэ зэфэшхъафхэм арытхэ клэлэеджакIохэу Адыгэ республикэ гимназием сцеджэхэрэр ары.

Гушлуагъор
Адыгеим
кыфахыгъ

Пшлэрэ Иофым угу хэлплъханыр — гъэхъагъэм икъэ-

кIуапI. Мы шэн шлагъор клэлэцIыкIу орэдыIо ансамблэу «Ащэмэзым» хэтхэми, ахэм зафэу, хъупхъэу Iоф адэзышлэрэ Бастэ Асыети ахэлъ. Ильэс зыхыблэу ансамблэр шылэ зыхъугъэм ядахэ арагъало. Бэмышлэу «ТекIоныгъэм игъатх» зыфилорэ музыкэ фестивал-зэнэкьокьоу Москва щыкIуагъэм «Ащэмэзыр», Къыблэ шьолпырымкIэ изакъоу, хэлэжъагъ.

Мэфэкл Iофтхъабзэм нахъ клэлэ такырхэр арым рагъэблэгъагъэхэр, ахэм аужылоу, лъэпкъ орэдхэр кьалонхэм

зыфэзыгъасэхэу, ар кызыдэхъухэрэри ахэм ахэтыхъэх ыкIи щылагъэх фестивалым.

Лъэпкъэу зыщышхэм уклэупчIэжыын имыщыкIагъэу, адыгэ цыер апкъымэ атешыкIыгъэу къякIоу, хъазыр бгъэгупэхэу, пчанэр тыжыын бгырыпхым кIигъэтхъэу Адыгеим икIэлэеджакIохэр зыхэт орэдыIо ансамблэу «Ащэмэзыр» сценэм кызытехъэм, залым Iэгутеом зыкызэрэщыIэтыгъэр кьелотэжыи Бастэ Асыет.

Апэрэп еджакIохэм яорэдыIо купэу «Ащэмэзыр» сценэ ин-

хэм кыизэратехъэрэр. Лъэпкъ гушхуагъэр анэхэм къакIэщэу, яшыкIэ-локIэ гъэлпсыкIэ хэп-лъагъоу «Саусырыкьо иорэд» агъэжъынчыгъ. Урысыем икъэлэшхоу Москва щыкIогъэ музыкальнэ мэфэкIым Гран-прир «Ащэмэзым» кыщыфагъэ-шьошагъ. Орэдыжъхэр — лъэпкъым итарихъ гъозапIэх, орэдыIо купым хэт еджакIохэм бэ ахэм апыл къэбарэу ашлэ хъугъэр, джы ежъхэми ялъэпкъ гулытэ къэушыгъэу нахъыж лъухэм залукIэхэкIэ, упчIабэ араты, ашлэрэм хагъахъо. Ау «Ащэмэзым» апэрэ лъэбэкъур ышIынымкIи, пкыи гъэнэфагъэ ыгъотынымкIи, орэдым хэлъ гупшысэр кьедэлухэрэм алыхъэгъэлэсыгъэнымкIи Иофышхо адэзышлэрэр, мыпшъыжъэу апылър япашэу Бастэ Асыет. Тыгу кыддэлэу текIоныгъэ лъэбэкъухэу ашлэхэрэмкIэ ыкIи «ТекIоныгъэм игъатх» зыфилорэ Урысые мэфэкл-фестивалым дэгъуцIэр кыизэрэщыдахыгъэмкIэ тафэгъушIо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Лъэпкъ шлэжыыр зэклэми апшъ

Адыгэ лъэпкъым зэо хыльэу пэклэкыгъэр тарихъым егъаши хэклэктэп. Кавказ заор заухыгъэр илээси 150-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъэ шлэж зэхыхъэху ти- республикэ цызэхашагъэхэм лъэпкъ зэфэшхьафхэр, лэклиб хэгъэгумэ къарыкыгъэ адыгэхэр ахэлэжыагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъу Тхьаклушынэ Аслъан апэрэ сатырэхэм ахэтэу Мыекъуапэ иурам шхьалэу Краснооктябрьскэм къырыкыуагъ. Адыгеим ит-ворческэ купхэм тарихъым, шлэжым яхыллэгъэ произведени-ехуэ къалуагъэхэр лъэпкъым ифольклор, шылэныгъэу къыкы-гъэм къыхахыгъэх.

Жьоныгуаклэм и 21-рэ пчы-хъэм сыхьатыр 5-м ехуылэу Мыекъуапэ изыгъэпсэфылэ парк ылупэ нэбгырабэ къыщызэрэгъо-игъ. Лъэпкъ театрэу Цэй Ибра-хымэ ыцлэ зыхьырым иартист-хэр, нэмыкхэри адыгэ шьуашэ-хэмклэ фэпагъэх, адыгэ быракъ-хэр бэмэ алыгъых. Тыркуем, США-м, нэмыкхэм къарыкыгъэ тилъэпкъэгъухэм цыфхэм зыкы-ныгъэу ахэлъыр ашлогъэшлэгъон.

Урамэу Краснооктябрьскэм

къырыкхэрэм адыгэ быракъыр зэпэкъудыгъэу алыгъ. Ти Лышхъу Тхьаклушынэ Аслъан, Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэгъу-шъэ Адам, шлэныгъэлэжхэр, общественнэ лофышлэхэр апэрэ сатырхэм ахэтэлъагъох. Мемо-риал комплексу филармонием дэжъ шагъэпсырэм, онджэкъэу джэныкыо машлор къызышылблэ-рэм лухагъэх. Ащ ыуж филар-монием шыклогъэ зэхыхъэм хэ-лэжыагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъу Тхьаклушынэ Аслъан Кавказ заор заухыгъэр илээси 150-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъэу зэхыхъэм къышыгушылагъ. Адыгэ лъэпкъым кынышхоу пэклэкы-гъэм ар къытегушылагъ. Тилъэпкъ зызэриужыжыырэм, Хэгъэгу зэ-ошхом илэхъан адыгэмэ лы-хъужыныгъэу зэрахыагъэм, ма-

мыр лофшлэным гъэхьагъэу ша-шыгъэм, ллэужхэм язэпхыныгъэ зэрэпытагъэм Лышхъуэм ягугъу къышыгъ. Адыгэхэр итэкъухьа-гъэхуэ дуним тет хэгъэгухэм ащэпсэх. Тыдэ цылэхэми, Адыгэ Республикэр джырэ уахтэм зэ-рыс чыгум анулу къыфэгъзагъ.

Тхьаклушынэ Аслъан Урысы-ем ишолъырхэм, лэклиб хэгъэ-гухэм къарыкыгъэхэм, зэхыхъэм хэлажэхэрэм зерафэразэр къа-рылауагъ, шлоу шылар къадэху-нэу афэлъэуагъ.

Адыгэ Республикэм гумани-тар ушэтынхэмклэ и Институтэу Т. Кларэцэм ыцлэ зыхьырым

идиректорэу Бырсыр Батырбий, тиреспубликэ иобщественнэ дви-жениеу «Адыгэ Хасэм» итхьа-матэу Бэгъушъэ Адам зэхыхъэм къызышгушылэхэм Кавказ заом цыфыбэ зэрэхэклэдагъэм, тикъуаджэхэр чым зэрэтырагъэсты-кыштыгъэхэм, тилъэпкъэгъухэм ячлыгу егъэзыгъэклэ зэрабгынэ-штыгъэм, нэмык хуыгъэ-шлагъэхэм къаеугушылагъэх. Лъэпкъ шлэжым зыкыегъэлэтыгъэным, нахъ зы-тыужыжыныным яеплыкхэр къыралоллагъэх.

Сурэтыр зэхыхъэм къышты-рахыгъэх.

АДЫГЕИМ И КОМСОМОЛ ИЯ 90-рэ ИЛЪЭС ИПЭГЪОКИ

Ишлушлагъэ тэгъэлъаплэ

Адыгеим комсомолыр зыщызэхаша-гъэр илээс 90-рэ зэрэхуырым ехыылэгъэ унашхоу тиреспубликэ и Лышхъу Тхьаклушынэ Аслъан ышлыгъэм къышчло зэхыхъэхэр, зэлуклэгъу гъэшлэгъонхэр Адыгеим зэрэщыклогъэхэр.

Тиреспубликэ и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковар зэхэщэкло купым ипаш. Музейхэм, тхылъеджаплэхэм, культурэм иунэхэм, еджаплэхэм комсомолым ехыылэгъэ зэхыхъэхэр ащэклогъ, спорт зэнэкъокъухэр ащызэхашэх.

2014-рэ илээсым мэкъуогъум и 8-м Адыгэ хэкум комсомо-лыр зыщызэхашагъэр илээс 90-рэ хуышт. Ащ фэгъэхыгъэу ВЛКСМ-м иветеранхэм ягукъэ-

кыжхэм, Хэгъэгу зэошхом илэхъан комсомольцэхэм лыгъэу зэрахыагъэм, Чыккэм шылэжыа-гъэхэм, псэолъэшл отрядхэм ахэтхуэ хэгъэгум иэкономикэ

къэзылэтыгъэхэм, культурэм, шлэ-ныгъэм, спортым гъэхьагъэ ащы-зышлыгъэхэм яхылаагъэхэр «Ады-гэ макъэм» къышыхэтутыгъых.

Нэхэе Адам, Цэй Кемаль, Нэхэе Юр, Сергей Молчановым, Аклагъу Асфар, Кларэ Лъэлпш, Сергей Стельмах, Янэкыо Аслъан, Аульэ Руслъан, Шьоджэ Асыет, Шьхэлэхэу Руслъан, нэ-мыкхэм ацлэхэр къетлэхэ зыхъу-клэ комсомолым плуныгъэ клуачлэу илагъэм нахыбэрэ тыкытегу-шылэн фаеу тэлъытэ.

Комсомол ордэхэр сыда зы-мыуасэхэр! Непэ ВЛКСМ-м тикъэ-гъэгу лоф цимышлэжыми, ком-сомольцэхэм афаусыгъэгъэ ордэ-

хэм, усэхэм, тхылъэу афатхыгъа-гъэхэм уаплу, шылэныгъэм уфашэ. Опсэу, комсомолыр! Уишлушлагъэ клодыштэп.

Комсомолым и Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарэу илээ-сыбэрэ цытыгъэ Пэнэшъу Руслъан япашэу ВЛКСМ-м хэтыгъэ-хэр Москва шылагъэх. Пэнэшъу Руслъан, Клыкк Ерстэм, нэмыкхэм къызэрэталуагъэу, хэгъэгум ишолъырхэм къарыкыгъэхэр ягукъэкыжхэмклэ зэхьожыгъэх. Комсомолыр икларыкыгъэу зэхаша-гъы ашлоигъоу бэмэ кыло. Плуныгъэ лофым зыкырагъэлэ-тынымклэ, наркоманием пэуцун-хэмклэ, ныбжьыкхэхэм язэдэ-псэуныгъэ гъэпытэгъэнымклэ ком-сомолым шлуагъэ къафыхынуэ алытэ.

ТЕАТРЭМРЭ КЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭМРЭ

Ордэхэмклэ, усэхэмклэ къалуатэ

Нэклубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахымэ ыцлэклэ шытым иартистхэр культурэм и Илээс фэгъэхыгъэ лофтхьаб-зэхэм ахэлажэх. Спектаклэу къагъэлъа-гъохэрэм, театрализованнэ едзыгъохуэ къашыхэрэм комсомольцэхэм заом илэхъан лыхъужыныгъэу зэрахыагъэр къащалуатэ.

Зыхъэ Заурбий, Кукэнэ Мурат, Къэбэхэ Ан-зор, Джымэ Заремэ, Уарпэкыо Асыет, Ордэн Фатимэ, Нэхэе Мэрджанэт, нэмыкхэм комсомольцэхэмрэ ныбжьыкхэхэмрэ Теклоныгъэм и Мафэ къызэрагъэ-благъэштыгъэр къагъэлъэгъуагъ. Уарпэкыо Асыет пшъашъэм ыгу ихыкыларэр ордэным къышчырило-тыкыгъэ, филармонием изал члэххэм нэпсыр къяхуэ тлэгъугъэ.

— Комсомолым тиньбжьыкыгъум типлугъ, — игупшысэхэм ташегъэгъуазэ Кукэнэ Мурат. — Шысэ зытетхыштхэр тилагъэх. Ордэхэмрэ усэхэмрэ зыхэт театрализованнэ къэшынхэм тиартист ныб-жьыкхэхэр нахыбэрэ ахэдгъэлэжхэнхэ тимур-рад.

Сурэтым итыр: Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахи-мэ ыцлэклэ шытым иартистхэмрэ культурэм илофышлэхуэ комсомолым хэтыгъэхэмрэ.

Зэхъышагъэр
ыкли къыдэзы-
гъэклырэр:

Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
лофхэмклэ, лэклиб
къэралхэм ащы-
псэурэ тилъэп-
къэгъухэм адыр-
лэ зэпхыныгъэхэмклэ
ыкли къэбар
жъугъэм иамал-
хэмклэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер
зыхъыгъэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ

гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэккыжъ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын лофхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкли зэлы-
лэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэло-
шланл, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр

4012

Индексхэр

52161

52162

Зак. 1413

Хэутыным
узщыккхэнэу щыт
уахтэр
Сыхьатыр 18.00
Зыщыккхэнэу
уахтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор
шхьалэм
иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкыо
Сайд

Редактор
шхьалэм
игуадзэр —
пшъэдэккыжъ
зыхырэ
секретарыр
Хъурмэ Хъусен